

Filozofická fakulta Univerzity Palackého

**Communication between the speaker and the interpreter in
consecutive interpreting**

- signals the speaker sends, how the interpreter enters the process of communication, verbal and nonverbal communication tools, mistakes and methods

(bakalářská práce)

Autor: Petra Alexová

Studijní obor: Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad

Vedoucí práce: PhDr. Veronika Prágerová

Olomouc 2013

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval (a) samostatně a uvedl (a) úplný seznam citované a použité literatury.

V Olomouci dne 24. 4. 2013

.....

Děkuji PhDr. Veronice Prágerové za vstřícný přístup, odbornou pomoc a cenné rady, které mi během zpracování diplomové práce poskytovala.

List of Abbreviations:

TL – Target listener

SL – Source listener

ST – Source text

AIIC – Association Internationale des Interprètes de Conférence

ILO – The International Labour Organization

S – Speaker

I – Interpreter

L – Listener

O – Organizer

Table of Content

1. INTRODUCTION	8
2. THEORETICAL PART	10
2.1 Consecutive Interpreting	10
2.2 What is consecutive interpreting?	10
2.2.1 The Role of Interpreter	10
2.3 Preparation for interpreting	10
2.3.1 Getting an Offer	11
2.3.2 Advance preparation	11
2.3.2.1 The Speaker	13
2.3.2.2 Terminology and Glossaries	14
2.3.3 Last-minute preparation	15
2.3.3.1 Meeting the organizer	15
2.3.3.2 Meeting the speaker	16
2.3.4 In-conference knowledge acquisition	16
2.4 Phases of consecutive interpreting and possible problems	17
2.4.1 <i>Understanding</i>	17
2.4.1.1 Problems	17
2.4.1.1.1 Hearing	17
2.4.1.1.2 Listening	17
2.4.1.1.3 The speech itself	18
2.4.1.1.4 Speaker's cultural background	19
2.4.1.1.5 Subject Matter	20
2.4.1.2 Coping Tactics	21
2.4.1.2.1 Delaying tactic	21
2.4.1.2.2 Asking the speaker	21
2.4.2 <i>Conversion</i>	22
2.4.2.1 Problems	22
2.4.2.1.1 Metaphors, proverbs, idioms	23
2.4.2.1.2 Allusions and quotations	24
2.4.2.1.3 Jokes and puns	24
2.4.2.1.4 Speaker's mistake	25
2.4.3 <i>Delivery</i>	26
2.4.3.1 Problems	26
2.4.3.1.1 Interpreter's mistake	26
2.4.3.1.2 Stress, Pauses and Repetitions	26
2.4.3.1.3 Length of the interpreting	26
3. PRACTICAL PART	27
3.1 Methodology	27
3.2 The Speaker	28
3.2.1 Culture	28
3.2.2 Language	28
3.3 The Interpreter	28
3.4 Case Study	29
3.4.1 Section 1	29
3.4.1.1 Segment 1	29
3.4.1.2 Segment 2	29
3.4.2 Section 2	30

3.4.2.1 Segment 1	30
3.4.3 Section 3.....	30
3.4.3.1 Segment 1	30
3.4.3.2 Segment 2.....	31
3.4.4 Section 4.....	31
3.4.4.1 Segment 1	31
3.4.5 Section 6.....	32
3.4.5.1 Segment 1	32
3.4.5.2 Segment 2.....	32
3.4.5.3 Segment 3.....	33
3.4.6 Section 7.....	33
3.4.6.1 Segment 1	33
3.4.6.2 Segment 2.....	34
3.4.7 Section 8.....	34
3.4.7.1 Segment 1	34
3.4.8 Section 9.....	34
3.4.8.1 Segment 1	34
3.4.8.2 Segment 2.....	35
3.4.8.3 Segment 3.....	35
3.4.9 Section 10.....	36
3.4.9.1 Segment 1	36
3.4.9.2 Segment 2.....	36
3.4.10 Section 11.....	37
3.4.10.1 Segment 1	37
3.4.11 Section 12.....	37
3.4.11.1 Segment 1	37
3.4.12 Section 13.....	38
3.4.12.1 Segment 1	38
3.4.13 Section 14.....	38
3.4.13.1 Segment 1	38
3.4.13.2 Segment 2.....	39
3.4.14 Section 15.....	39
3.4.14.1 Segment 1	39
3.4.14.2 Segment 2.....	39
3.4.15 Section 16.....	40
3.4.15.1 Segment 1	40
3.4.15.2 Segment 3.....	41
3.4.16 Section 17.....	41
3.4.16.1 Segment 1	41
3.5 Summary	42
3.5.1 The speaker using a foreign language.....	42
3.5.2 Different cultures	42
3.5.3 Long segments and interruptions	43
3.5.4 More speakers and the interpreter stepping out of her role.....	44
3.5.5 Interpreting funny remarks.....	44
3.5.6 Things which should not be interpreted	44
4. CONCLUSION.....	46
5. SUMMARY	48
6. BIBLIOGRAPHY	50
6.1 Works cited	50

6.2 Works consulted.....	52
7. ANNOTATION	53
ANNEXES	55

1. Introduction

The topic of my bachelor thesis is “Communication between the speaker and the interpreter in consecutive interpreting - signals the speaker sends, how the interpreter enters the process of communication, verbal and nonverbal communication tools, mistakes and time-tested methods“. The aim of this thesis is to make a guideline for novice interpreters which will present methods how to prevent problems in consecutive interpreting and once they happen, how to solve them appropriately. I also want to examine how the communication between the speaker and the interpreter can contribute to successful interpreting.

The thesis will be divided into two parts – theoretical and practical. The theoretical part will be further divided into 3 main sections. In the first section I will briefly introduce consecutive interpreting and its various types and the role of an interpreter. In the second part I want to focus on the preparation for the consecutive interpreting because I believe that a thorough advance preparation is one of the most important prerequisites for smooth interpreting. This section will reflect the division of preparation used by Daniel Gile (2009, 144) and thus it will concern preparation on three levels: advanced preparation, last-minute preparation and in-conference preparation.

The third part will be dedicated to the interpreting itself. I want to focus on problems which can occur during individual phases of interpreting. For this purpose I will use the division of interpreting process introduced by Herbert (1952, 9). These phases are: understanding, conversion and delivery. I am going to analyze problems which can happen during these phases. I would like to focus mainly on the phase of understanding as this is the part where the majority of problems happen. In this part I will deal with cultural specificity and discuss the role of an interpreter in detail.

The second part of my thesis will be practical. I am going to examine a two-hour-long recording of a consecutive interpreting. It will be a recording of a public talk by His Holiness the Dalai Lama. I have chosen this recording because I expect that it will be full of moments to analyse as the cultures of the speaker and the listeners are

completely different. The whole talk was held in English and was consecutively interpreted into Czech. I will divide the speech into 18 sections and analyze problems which occurred in each section. After identifying the problem, the strategy used by the interpreter will be examined and then compared with the strategy which is recommended. I want to find out, whether the recommended strategies are really used in practice. If they are, to what extent and if not, which strategies are used by professional interpreters instead. I also want to examine in what way communication between the interpreter and the speaker can contribute to successful interpreting.

2. Theoretical Part

2.1 Consecutive Interpreting

2.2 What is consecutive interpreting?

During consecutive interpreting the interpreter starts speaking just after the speaker has finished. Apart from simultaneous interpreting it can be used also in conferences. Then consecutive interpreting is used in many other settings and situations. One type of consecutive interpreting is liaison interpreting, where the interpretation has often the form of dialogue. There is usually no distinction between the speaker and the listener and the speeches are not prepared in advance. It is used for example for medical examinations or court testimonies.

2.2.1 The Role of Interpreter

“The interpreter’s role is, of course, to facilitate communication between participants across linguistic and cultural barriers” (Altman1990, 23). It is a **process of interlingual and intercultural mediation**. It means that the interpreting is not just a translation from SL into TL, the interpreter has to also take in account many extralinguistic and cultural specific features.

The original role of an interpreter was and is to translate what the speaker said. But nowadays in the times of globalisation and high migration of people from different cultures, it is not enough especially in what we call the community or liaison interpreting. Just translating the text will not lead to a successful communication. The second role of an interpreter is therefore the role of a cultural mediator.

For more information about the cultural mediation see section 2.4.1.1.4

2.3 Preparation for interpreting

Before the interpreting itself begins, the interpreter is highly advised to prepare in advance. In this section I would like to focus on the preparation for interpreting, because a good and thorough preparation is considered to be one of the most important prerequisites for a smooth interpreting.

2.3.1 Getting an Offer

This phase basically starts when the interpreter is contacted by a client who asks him/her whether he/she is interested and available for the given interpreting.

Before accepting the firm offer the interpreter should ask the client several questions to find out whether he/she is able to carry out the task. AIIC (2013) gives in their guidance for interpreters set of example questions which should be asked before every interpreting:

Nature of the meeting and subject

Dates and venues

Working hours

Technical conditions (booth, visibility, equipment)

Language regime and the languages you will work from and into

Availability of documents and texts

Team members, boothmates, team leader

Whether the interpretation will be recorded and/or broadcasted

Mode of interpreting – simultaneous/consecutive/whispering...

Social functions: are any dinners, field trips, etc. to be covered by the interpreter?

Professional fees, travel expenses, accommodation

When confirmation is expected (in the case of an option)

Terms of payment

(AIIC 2013)

2.3.2 Advance preparation¹

“How much an interpreter is expected and allowed to prepare for an assignment is related to the client's perception of the importance of interpretation” (Mikkelsen 1999, 12). The assumption that the interpreter will be provided with some materials for interpreting is not always true and sometimes the interpreter has to rely only on his own preparation.

¹ I am going to use a division introduced by Daniel Gile (2009, 144). He divides the preparation or “ad hoc knowledge acquisition” into three phases: 1. Advance preparation, 2. Last-minute preparation 3. In-conference preparation.

According to Gile (2009,145) the reasons why the speaker does not give the interpreter material in advance are: "Papers are often finalized at the last moment, speakers are not always aware of the interpreters' needs, they may not wish to disclose the content of their papers in advance, they may consider they paper confidential and are afraid of security breaches." Therefore, it is very important to make the speakers aware of the interpreter's needs in advance.

Phelan (2001, 18) recommends providing the speaker with a guideline what to do when working with an interpreter, because sometimes the speakers have not worked with an interpreter before and therefore he/she is not familiar with the interpreting process. The interpreter can give this guideline to the speaker or to organizers to distribute it among speakers in advance so they can follow this guideline when preparing for the event.

She recommends speakers to speak in their mother tongue if the interpreting is available. If not, the speaker should give his/her prepared speech to a native speaker to check it and eliminate possible grammatical mistakes and point out confusing passages. The speaker is also advised to make a rehearsal of his/her speech in front of a native speaker.

She also adds that it is not suitable to start a speech with a joke as the majority of jokes are not funny when translated. She also discourages the speaker from making any references to and comparisons with personalities or events from his/her country of origin.

The last thing she recommends the speaker to do is to send a copy of his/her prepared speech to the organizers well before the event so the interpreter has enough time to prepare the terminology. And if the speaker wants to speak extemporaneously, he/she should make a draft of his/her speech (e.g. PowerPoint presentation etc) and provide it to the organizers as well (Phelan 2001, 18-19). Similar guideline for speakers can

be also found at the websites of the International Association of Conference Interpreters (AIIC)².

If the speaker follows this guideline the probability of problems happening can be minimized.

2.3.2.1 The Speaker

First of all the interpreter should find out some information about the speaker. Claudia Monacelli (2013) mentions the basic things the interpreter should find out about the speaker in advance.

Publications	Has the speaker written anything on the topic before?	Are there any articles/books already published on the topic?	Does the location have anything to do with promoting literature on the topic?
Past Appearances	Have you ever seen the speaker before?	Is the speaker linked to any special causes, events, etc.?	Where does the speaker generally voice his/her opinion?
Time	Will the speaker be alone or speak on a panel and how long will each person speak?	Is this a keynote speech? If so, will it be followed by a question and answer session?	Are the premises open all year round or do they house special events on a seasonal basis?
Place	Is the speaker in any way related to the place housing the event?	Will the location influence the speaker's words in any way?	Is the location to be commemorated by the speaker?
Occasion	Why has this person been chosen for this occasion?	Will the speaker make opening remarks, introductory statements, or closing remarks?	Is the occasion incidental or of relevance to the location?

Fig. 1 Information about the speaker (Monacelli 2013)

² <http://aiic.net/page/29/guidelines-for-speakers/lang/1>

2.3.2.2 Terminology and Glossaries

In terms of terminology there are two different approaches described by Gile (2009, 146). The first group of researches thinks that the most important is **extralinguistic knowledge** while the other group focuses mainly on **terminological preparation**. The first group stresses out the importance of extralinguistic knowledge because they believe the interpreter should have a basic notion about what he/she is going to interpret. They recommend starting with less difficult articles about the given topic and slowly moving to more difficult ones which are similar to those which are going to be presented at the conference. They underline the importance of understanding the topic. The other group says that it is not sometimes possible to prepare for the conference that thoroughly and therefore they say that the interpreter should focus only on the **terminology**. The interpreter should look up the specific terms in the target language.

The latter approach is supported also by Cecilia Avanceña Villasol (2005). She states, that the interpreter cannot become a specialist on the topic overnight. She recommends the interpreters to read accessible documents or find out other publications written by the speaker. Print them out and highlight the terminology and unclear phrases. Then he/she should make two lists. One will include the proper names and numbers and the other list the terminology. This system is also recommended by AIIC (2013): “It can be helpful to make a separate list for acronyms, titles of officials, and the names of committees”. The terminological list should be alphabetically sorted. Then the interpreter should choose good validation tools, this includes authoritative monolingual dictionaries, bilingual dictionaries in both the target and source text, and find the right counterparts in the target language. With terms he/she is not familiar with, the interpreter should put down also a short definition. The interpreter should also take in account the register, the audience and find such terms that correspond with the mental abilities of the audience.

AIIC (2013) also encourages the interpreters to put down the pronunciation of words the interpreter is not familiar with, this applies to interpreting to non-mother tongue, and also he/she should find out the official names of countries which are probable to be mentioned in the speech, particularly of those which may have changed as a result of political developments.

After doing so, the interpreter will be equipped with only two sheets of paper. One with customized, verified terminology and the second with proper names and numbers, which appear in the documents supplied by the speaker. That makes the looking up the terms much easier for the interpreter.

Gile (2009, 147) notes that in the past those customized glossaries were usually thrown away or were stored in a very disorganized way, which made the future access to them impossible. But nowadays it is easier to work with glossaries as advances in technologies allow storing terminological glossaries in computer and the interpreter can easily sort them, update them, print them out and also share them with other interpreters. This makes the preparation for interpreting much easier.

2.3.3 Last-minute preparation

Sometimes this kind of preparation is the most important, because the interpreter can finally get a copy of materials which have just been finished, it includes prepared speeches, power point presentations, description of exercises...etc. And he/she has just a few minutes to go through them and look up the basic terms. Also in this phase the interpreter has a unique chance to meet the speaker in advance, because the speakers usually arrive just a few hours before the event begins. Another important thing which should be dealt in this phase is the equipment and technical working conditions.

2.3.3.1 Meeting the organizer

It is advisable to visit the premises of where the interpreting will take place one day before the interpreting. However, this is not always possible. Therefore it is essential to meet the organizer in the run-up of the interpreting.

Sometimes the organizers are not aware of interpreter's needs. Altman (1984, 83 cited in Al-Zahrani 2007, 61) quotes one of her interviewees in an informal oral survey of some professional interpreters as saying: "They're (conference organisers) not cruel on purpose. They just think we're like a slot machine: put the coin, out comes the translation."

The interpreter should be familiarized with the equipment- microphone, computer if it is going to be used. The organizer must show the interpreter the premises and explain how and where the interpreting will take the place. AIIC (2013) recommends: “Make sure that you will be interpreting from a position from which you can clearly hear the speakers, and that you have a working surface to support your notepad, documents, and microphone, which should be fixed in position with a desktop microphone stand.” They also mention in their guideline that the interpreter should always sit next to the person he/she is interpreting (AIIC 2013).

2.3.3.2 Meeting the speaker

It is highly recommended to meet the speaker a day before the interpreting. Only then the interpreter can get used to the style of speaking of the speaker, particularly the accent, speech impediment or the tone of his voice, but more importantly the interpreter has the unique chance to go through the speaker’s speech and ask him/her about things he/she did not understand during the preparation.

If it is not possible, because very often the speakers arrive just a few hours before the event, the interpreter must manage to do all these things in the run-up of the event. Moreover as Gile adds: “...many documents are only available at the very last moment, on the premises” (2009, 145). Therefore it is a very good idea for the interpreter to bring a laptop with him at the premises, so he can look up unknown terms and data.

The interpreter should also ask the speaker whether he/she is going to mention any names, data or quotations other than mentioned in the documents provided.

At this phase the interpreter should also remind the speaker some of the rules when working with an interpreter. That includes making pauses, speak in appropriate pace.

2.3.4 In-conference knowledge acquisition

Gile (2009, 146) says that finally the interpreter can gain a lot of useful information during the interpretation itself. As the speaker clarifies the topic more and the interpreter can have better understanding of the entire topic.

2.4 Phases of consecutive interpreting and possible problems

Herbert (1952, 9) divides the consecutive interpreting into three phases: 1. understanding 2. conversion 3. delivery. Although this division is sometimes being criticized as insufficient, for my purposes it will be enough. I want to focus at problems which can occur during individual phases.

2.4.1 Understanding

The first phase of interpreting is the most important. Herbert (1952, 10) gives six prerequisites for a good understanding.

1. Hear it well.
2. Have an intimate knowledge of the language in which it was given.
3. Be acquainted with the specific culture of the country of the speaker.
4. Be aware of the linguistic peculiarities of that country in connection with pronunciation, terminology, etc.
5. Be well versed in the subject matter.
6. Have the advantage of a wide general education.

(Herbert 1952, 10)

2.4.1.1 Problems

During this phase serious problems can occur. They are caused either by not fulfilling the above mentioned prerequisites or due to some other factors. I will focus on the causes of problems and supply the coping tactics.

2.4.1.1.1 Hearing

External factors such as the noise, bad acoustics, bad hearing can cause several problems with understanding. Therefore it is important for the interpreter to be in a position where he/she can clearly hear the speaker (Herbert 1952, 10 and AIIC 2013). “If nevertheless the interpreter cannot distinctly hear a member who speaks too low or without sufficient clarity, he must immediately move to another place, which is more satisfactory” (Herbert 1952, 11).

2.4.1.1.2 Listening

The terms hearing and listening can be sometimes confused. But active listening is very important for interpreters. Baruch, Campos and Visintin have conducted a research among students in advanced courses of interpreting and they found out that

according to the students the main language and oral communication difficulties were caused by memory, not-taking and listening. “Often the errors in consecutive interpretation occur because the interpreter was not using good listening skills. For example, if one become bogged down in details and fail to grasp the overall meaning of a passage, that one will not be able to recall it correctly” (Baruch, Campos and Visintin 2009).

2.4.1.1.3 The speech itself

Gile (2009, 192) mentions the aspect of high speech density which is a frequent source of problems for interpreters. He says that this problem can be associated with:

1. A high rate of delivery of the source speech

It means that the speaker speaks in inadequate pace and the interpreter does not have enough time to take proper notes. However Gile says: “Note that some speakers produce rapid speech but provide little information, in which case speech density remains low” (2009, 192). It is closely related to the type of the speech, whether it is spontaneous or not.

In the case of **spontaneous speech** the speaker has tendency to use fillers, hesitation words and repetitions. So this phenomenon would not cause any serious problems for the interpreter as he/she can reduce these parts and pinpoint just the main idea leaving out all these fillers and repetitions. In the case of the **non-spontaneous speech**, sometimes called impromptu speech, the speaker is reading the speech from a paper or he/she has memorized it in advance. The speech is usually denser and high rate of delivery causes troubles to the interpreter as he/she is not able to catch all important information.

2. High density of the information content

“In particular, *enumerations* are dense as they consist of information elements put next to each other without grammatical or other words or word groups of low information density in-between” (Gile 2009,193). This is usually the case of non-spontaneous speeches, which have been prepared in advance, and are read by the speaker.

2.4.1.1.4 Speaker's cultural background

The interpreter must master the language he is going to interpret. He/she must also devote proper time to preparation for the given interpreting. As already mentioned the interpreter must look up information about the speaker and his cultural background as well.

Language

“Mastery of a language implies more than a full knowledge of its vocabulary and its grammar. One must also be imbued with its spirit, familiar with its traditions, conversant with its sources and its evolution both ancient and modern” (Herbert 1952, 13). He also adds that the interpreter must be familiar with its sense of humour, literary works that have influenced the language, names of its history, euphemisms and clichés.

Herbert adds that the interpreter must be also aware of so called “provincialism”. It means using words, phrases in different way in different regions. Herbert (1952, 18) gives an example on British and American English, for example that the words “pavement”, “session” or “meeting” have completely different meaning in these two countries.

Culture

“The fullest possible knowledge of the culture of the country from which the speaker hails is also a necessity” (Herbert 1952, 14). As mentioned before the interpreter has nowadays also the role of a cultural mediator. To understand this role we have to look at different types of cultures. E.T. Hall (1983, 59-77 cited in Katan 1999, 177) defines two types of cultures: low-context and high-context culture. The problems the interpreter has to deal with when interpreting for people from different cultural contexts were examined by Giovanna Pistillo (2004).

She says that in **low-context culture** people focus more on what is being said rather than how it was said. “Speakers follow a linear, cause-effect logic, and – especially in business communication – often provide plenty of data and statistics as supporting evidence of what they are stating” (Pistillo 2004). These cultures are very explicit and do not require the listener to know much about the context. According to Katan

(1999, 183) the low-context cultures are for example Swiss-German, German, North American, Scandinavian...etc.

“**High-context cultures** attach great importance to implied meaning and non-verbal communication. In these cultures, the communication style is indirect and relies heavily on the listener’s intuition and co-operation” (Pistillo 2004). These cultures are for example Japanese, Arabic, Latin American or Italian (Katan 1999, 183).

Interpreting the communication between speakers from high and low-context culture can pose many problems to the interpreter, especially if the speakers are not aware of these cultural differences. What was meant to be polite in one culture does not have to be necessarily polite in the other and vice versa. “The interpreter must recognise the communication strategy used by each interlocutor and, when such strategy appears unsuitable to produce the effect intended by the speaker, s/he may choose to accommodate it to the expectations of the recipient” (Pistillo 2004).

There is the question to what extent should an interpreter serve as a cultural mediator. Should the interpreter provide the listeners with further explanations, clarify some things or warn the listener about possible misunderstandings? Kondo (1990, 63) says that the interpreter cannot be expected to bridge the gap of two different cultures completely. He adds that it should be rather the task of the primary parties to be aware of possible risks which can result from the different cultural background. “...in most interpreting contexts what is not expressed is usually not interpreted. Neither could it be without running a great risk of over-interpreting and going beyond the speaker” (Kondo 1990, 63).

This very much depends on the client and the environment of interpreting. “The interpreter’s role should be negotiated with the client on each occasion” (Sergio 1998, 157). Also the situation how the interpreting takes place is important. If it is not very formal, the interpreter has better chance to clarify some information and contribute to better understanding of the two parties.

2.4.1.1.5 Subject Matter

This is highly depended on the preparation of the interpreter. For more information on preparation see section 2.3.

2.4.1.2 Coping Tactics

Gile differentiates between the term tactics and strategy. He says that strategy is “deliberate decision aimed at preventing or solving problems” while the tactics is rather an “unconscious reaction” (2009, 201). Tactics used during the interpreting are often called on-line tactics/strategies (Pöchhacker 2004, 132).

2.4.1.2.1 Delaying tactic

According to Gile delaying in consecutive interpreting means to leave a blank space in the interpreter’s notes and fill it later, when the information needed can be deduced from the context or the speaker repeats it. “If the interpretation is consecutive, advantage may be taken of the fact that something later in the same speech may enable the interpreter to guess what he had missed, either because the speaker repeats or sums up, which is not infrequent, or because the context makes it sufficiently clear” (Herbert 1952, 11).

2.4.1.2.2 Asking the speaker

If the interpreter misses an important piece of information which cannot be deduced from context and which is essential for further understanding, he/she can ask the speaker immediately or at the end of the speech segment (Herbert 1952, 11; Gile 2009, 214; Jones 2002, 34).

According to Jones (2002, 34) there are some rules that the interpreter has to follow. First thing he emphasises is, that the interpreter should consider whether the asking a question is worth it. When interpreting in front of a big and respectable audience it is sometimes better to leave the speech incomplete rather than interfering in the speech. But when working with a small audience or a small group of listeners it is not such a big problem (Jones 2002, 34). However, Gile says that the interpreter should not be asking for clarification very often because it can damage the interpreter’s credibility (2009, 215).

Second rule mentioned by Jones is that the interpreter should ask himself if the clarification is really needed, if it is not just for his own edification.

Third rule describes how the interpreter should put the question. Jones says that the question must be polite, the interpreter must ask in the speaker's language and he/she must not forget to thank the speaker when answer is given.

Fourth rule explains the formulation of the question. "The question, to be useful, must be clear and precise, and elicit an equally clear and precise answer from the speaker" (2002, 34). Jones says that it is important to be specific.

The last rule is, once the interpreter has put the question he/she has to listen very carefully not to miss the information again (Jones 2002, 34-35).

2.4.2 Conversion

"The interpreter should never forget that the immediate and essential object of his work is to enable his audience to know accurately what the speaker intended to convey, and make on the audience the impression which the speaker wishes to be made" (Herbert 1952, 23). Kondo (1990, 62) says that the word-for-word translation has virtually no place in interpreter's work. However, he admits that there are definitely some occasions where this type of translation can be desirable, he gives an example of drafting ILO conventions.

But in the vast majority of cases the communicative effectiveness is emphasised. "In so far as practicable, each part of each idea should be expressed in the way it would normally be expressed by a good public speaker in the language used by the interpreter" (Herbert 1952, 23). Therefore the interpreter in consecutive interpreting should be also a good public speaker. He should have rich vocabulary and inventory of idioms and proverbs (Herbert 1952, 24).

2.4.2.1 Problems

In this phase problems can occur if the interpreter does not have a rich vocabulary, is not familiarized with the source culture or does not master the source language. Problems can also result from the fact that the speaker is not aware of the

interpretation process. Of course problems can happen despite interpreter's thorough preparation and the interpreter cannot be blamed for them.

2.4.2.1.1 Metaphors, proverbs, idioms

Herbert says that proverbs cannot be simply translated because they would have no meaning or the meaning would be different or it would have different connotations or it would belong to different style (1952, 24).

So what should the interpreter do when he/she has to interpret them? First of all Jones (2002, 113) recommends not announcing the metaphor in advance, because there is a chance that the interpreter will not understand it. If this happens, the interpreter should consider whether the metaphor/proverb/idiom was essential for further understanding, if not he/she can leave it out. If it was important Jones recommends: "...the interpreter can only translate the saying as literally as possible and announce to their audience that this is, for example, a traditional Moravian saying." However, there is high chance that the receivers from different culture will not understand it, as they perceive things differently. Kondo gives an example of the word "butter" used in English idioms and proverbs, in UK it connotes high social status whereas for example in Italy it connotes the opposite (1988, 64). So in that case this tactics would not work.

If the interpreter understands the proverb, the best solution is to find adequate proverb in the target language (Jones 2002, 113; Herbert 1952, 24). However Herbert warns the interpreters that it is possible that the speaker will follow the proverb further in his speech, in that case as he says "only a fast and fertile imagination can help" (Herbert 1952,24).

If the interpreter cannot come up with an adequate proverb in target language but he/she understands its meaning, the interpreter is advised to explain the meaning of the proverb (Jones 2002, 113).

At no account should the interpreter create his own new metaphors or images, when the speaker did not say any. It could lead to serious misunderstandings (Jones 2002, 113).

Perhaps more stress should be given on education of speakers, sometimes they are not aware of the fact that the listeners are not so familiarized with his/her culture, therefore some of his/her communication techniques will not work. Kondo proposes: “The sender could perhaps best explain how the phrase originated to make the point instead of leaving it to the interpreter or the receiver from another culture” (1990, 64).

2.4.2.1.2 Allusions and quotations

Oxford Dictionary defines allusions as “Something that is said or written that refers to or mentions another person or subject in an indirect way” (2000).

The interpreter is not working just with two languages but with two cultures, which are sometimes very different. The speaker usually assumes that the audience knows his culture or sometimes he/she even takes it for granted. And these differences in cultural background will cause problems for the interpreter. Unfortunately it is up to the interpreter to explain the audience what the speaker wanted to say.

The most common source of allusions is undoubtedly Bible, Greek mythology, famous pieces of art. However, the speaker can make allusion to contemporary situation in his country as well.

When a speaker makes an allusion Herbert recommends to use introductory phrases like: “As the French poet Boileau said” or “in the words of Victor Hugo” or “according to current French idiom” and interpret the quotation (Herbert 1952, 25-26).

2.4.2.1.3 Jokes and puns

Sometimes when the speaker wants to lighten the atmosphere, he starts telling jokes or puns, which are really challenging for the interpreters. “Humour is difficult to interpret because it depends on meta-linguistic and cultural specifics apart from the language used” (CommGap 2013).

Jones (2002, 111) strongly recommends not announcing the joke in advance as it raises some expectations in listeners, which the interpreter does not have to fulfil.

The interpreter should try to translate the joke and add a brief explanation why the speaker finds it funny. But the explanation must not be too long otherwise the joke will not be funny at all (CommGap 2013; Herbert 1952, 26).

If there is a risk that the listeners could be offended or take the joke too seriously Jones recommends the interpreter to use a note like: “That is not a comment to be taken seriously,” or “But I’m only joking” (Jones 2002, 111).

Other possibility is not to interpret the joke at all and if the speaker notices that it was not interpreted, the interpreter can explain that the translation would spoil the joke (Herbert 1952, 26). However, this tactic is not recommended by CommGap because the other party could feel left out. CommGap says: “...the interpreter should be honest with the listener so the listener can decide whether or not this is the correct venue for them to be at” (CommGap 2013).

2.4.2.1.4 Speaker’s mistake

In the majority of cases the speaker’s mistake is just a slip of the tongue it can be caused by stress or fatigue. If the interpreter is 100% sure that it was a mistake, he is entitled to correct it (Herbert 1952, 27; Jones 2002, 109; Gile 2009, 216). But Gile mentions that it can later cause the interpreter serious problems. “One is that the speaker is right and the interpreter is wrong; secondly, a delegate listening to the source language speech may pick up the speaker’s error and make a comment on it, which will then force the interpreter to explain that s/he has already corrected it; thirdly, delegates may object to the interpreter’s correcting the speaker...” (2009, 216).

The second possibility is that the interpreter thinks that the speaker has made a mistake but he/she is not certain what is correct. In that case he/she should leave it uncorrected and add a note “says the speaker, but I think he means...” (Jones 2002, 109) or he can draw the speaker’s attention by altering his voice and looking at the speaker when interpreting the passage, but this would work only when the speaker

speaks the target language, or the interpreter can simply pretend that he did not understand and needs clarification (Herbert 1952, 27).

Mistakes can also arise when the speaker does not speak in his mother tongue. In that case the interpreter should do their best to convey the message the speaker wanted to say and do not draw attention to speaker's mistakes (Jones 2002, 110).

2.4.3 Delivery

This phase starts when the speaker stops talking and gives the floor to the interpreter. The interpreter must reformulate the speaker's idea and keep the same communicative function. It means that he/she must not omit the repetitions, intonation, and stress if they have a special function in speaker's speech. If the segments are longer, the interpreter can use his notes to support his memory, but he/she must not read the notes. Frequent eye contact with the audience is recommended.

2.4.3.1 Problems

2.5.3.1.1 Interpreter's mistake

Jones says that if the interpreter makes a mistake which does not make material difference, it is a waste of time to make a correction. He advises to continue in interpreting (Jones 2002, 108). However, if the mistake is serious and it would cause further problems with understanding, the interpreter must admit that he/she has made a mistake and correct it as soon as possible (Herbert 1952, 72; Jones 2002, 108).

2.4.3.1.2 Stress, Pauses and Repetitions

The interpreted speech should produce the same effect on the TL audience as it would have produced at the SL audience. Therefore the interpreter is advised to keep the speaker's communication style. It means he/she should stress the parts, which were stressed in the original, use repetitions, and pauses if they have a communicative function in the speech (Jones 2002, 116).

2.4.3.1.3 Length of the interpreting

The consecutive mode of interpreting gives the interpreter advantage that he/she can leave out unnecessary parts such as fillers, hesitation sounds, and unintentional

repetitions and thus shorten the utterance. Herbert says that the interpretation should never take more than 75% of the time used by the original speech (1952, 67). However, there may be some exceptions. For example if the interpreter is asked by the client beforehand to serve as a cultural mediator. In that case the interpreter needs to make lengthy explanations and thus makes the speech longer. But this is an extreme case and the interpreter should generally try to be more concise than the speaker.

3. Practical part

3.1 Methodology

The aim of the practical part is to find out what coping tactics or methods are used by professional interpreters and to find out whether tactics recommended by theoreticians are used in practice. I also want to focus on the communication between the interpreter and the speaker during the interpreting. For this purpose I will analyze a video recording of a public talk by His Holiness the Dalai Lama. The public talk was organized by the Forum 2000 Foundation. It was called “Searching for Happiness in a Troubled World” and took place on 11th December 2011 in the Prague Congress Centrum. The whole talk was held in English and was consecutively interpreted into Czech. I have chosen this recording because I assume that it will be full of interesting moments to analyze because of the differences in cultural background of the speaker and listeners and also because of the fact that the speaker is speaking in foreign language and his speech is sometimes not very clear.

I am going to analyze the recording and focus on the parts, where the interpreter had to face some problem. I will examine whether the interpreter adheres to the recommended procedure and whether she applies recommended strategies. The video will be divided into 18 sections. Each section reflects the original division of the speech which was interpreted. Because these sections were sometimes longer than eight minutes, I have decided to segment these sections and extract only those which contain some problems. The segments will be further analyzed. The whole transcript and the recording on CD can be found in annexes.

3.2 The Speaker

The speaker is a very respected and famous man. The audience is composed of people who know the speaker and who want to learn something from him. The interpreter has a great responsibility to get across the speaker's ideas and thoughts and fulfil listeners' expectations.

3.2.1 Culture

The speaker comes from a completely different cultural background. According to Hall's division of culture (1983, 59-77 cited in Katan 1999, 177) we can say that he comes from high-context culture, where the emphasis is given more on the context, listener's intuition, non-verbal communication, and many things are not expressed explicitly. However, the target audience, people from the Czech Republic and Slovakia, belong rather to a low-context culture so that I assume many things will have to be further explained by the interpreter.

3.2.2 Language

The speaker is not speaking in his mother tongue, which can cause some problems. He uses very simple English and makes a lot of grammatical mistakes. When he is thinking about the right expression, he tends to say the word in his mother tongue, which is quite confusing. His mother tongue also heavily influences his pronunciation.

His speech is not completely prepared. He uses a lot of fillers and repeats himself quite often.

3.3 The Interpreter

When I take in consideration how important and respectable the speaker is, I suppose that the interpreter is a professional who has a lot of experiences. I have tried to find some details about the interpreter but the organizers, Forum 2000, do not state any information concerning the interpreter at their website. From the context I assume that the interpreter has met the speaker in advance or has already interpreted the speaker at some conference. Thanks to that the interpreter seems to be used to the communication style of the speaker, as well as to his accent.

3.4 Case Study

3.4.1 Section 1

3.4.1.1 Segment 1

S: **Dear brothers** and sisters and of course the **Nobel laureate sister, Iranian and also long time my friend...Chinese I can say scholar.**

I: **Dobré odpoledne** bratři a sestry, dobré odpoledne **laureátka Nobelovy ceny Shirin Ebadi, která zde sedí v první řadě** a také dobré odpoledne **pane Yang Jianli, který se zúčastnil dnešního ranního panelu.**

Method used:

The interpreter did not translate what the speaker said literally. The speech in TL normally starts with a greeting, therefore the interpreter adjusted the speech to correspond with TL practice.

The speaker did not mention the names of special guests, he just introduced them by their nationality and his relationship to them. The interpreter did not find this sufficient, so she mentions their names. In that case two problems could arise. First one if the speaker notices the change in the speech. Second the TL listener who speaks the SL can feel that the interpreter is not faithful to the speaker and it can lower interpreter's credibility.

3.4.1.2 Segment 2

S: So indeed I am very happy once more come to this country, and particularly as soon as I arrived yesterday from India, I had opportunity meeting **with my long time friend and also supporter.**

I: A zejména jsem byl velmi rád, že hned po svém příjezdu jsem měl tu vzácnou příležitost, setkat se **s panem prezidentem Václavem Havlem. Je to můj dlouholetý přítel a také nesmírně mocný podporovatel** nejenom naší tibetské otázky, ale veškerých otázek spravedlnosti.

Method used:

The speaker expects the audience to know something about his program, therefore the speaker does not mention explicitly the person he has visited. The interpreter felt that the name is important for further understanding, so she specified the name of the person.

The interpreter also added expressivity in this segment which was not in the original.

3.4.2 Section 2

3.4.2.1 Segment 1

S: Now democracy, freedom also you see, give you some sort of responsibility. So **you** should utilize your freedom with sense of responsibility, that's very important.

I: Co se týče demokracie a svobody je důležité mít vždycky na paměti, že s sebou nesou i zodpovědnost, **a že my všichni a vy zejména jako lidé, kteří žijí ve svobodné zemi a ve svobodě**, musíte mít na paměti, že té svobody je třeba užívat s jakýmsi pocitem zodpovědnosti

Method used:

The speaker was speaking solely to the audience "you" but the interpreter started referring to all people, then she realized it and instead of correcting herself, she added further explanation.

This tactic prolongs the interpretation, which is not desirable. The interpreter also adds information to the original, which is justifiable only if it is a cultural translation.

3.4.3 Section 3

3.4.3.1 Segment 1

S: **Which year I last come? My last visit?**

I: **2009, there was the conference with democracy in Asia.**

Method used:

In this section the interpreter has to step out of her role, she is asked about some details by the speaker. She decided not to interpret this part as the speaker did not develop this idea further.

Here we can see that the interpreter does not have just a single role during the interpreting. The interpreter is a translator, cultural mediator and, as we can see at this point, an advisor.

3.4.3.2 Segment 2

S: One important, my organ, gall bladder, that already gone, through surgery, so **my** body, I think you see is my body something very fresh, quite healthy, but one important organ is missing.

I: Možná od mé minulé návštěvy, kdy jsem tady byl, nebo předminulé a této současné návštěvy, došlo k určité změně, co se týče mé **(pointing at the speaker)** fyzické osoby. A ta změna spočívá v tom, že již nemám žlučník, že mi vyoperovali žlučník.

Method used:

This part could be ambiguous, one could think that the interpreter is talking about herself, therefore she decided to point at the speaker to show that she is talking about him. This method is very time-effective.

The interpreter also considerably improves the original formulation.

3.4.4 Section 4

3.4.4.1 Segment 1

S: Now this year I handed over all my authority, political field, I handed over to **elected political leadership**.

I: Ovšem dnes, nebo teď, jsem již předal svou politickou autoritu volenému **politickému vedení tibetského exilu, a tudíž jsem již nyní, tudíž došlo ke změně i v této oblasti.**

Method used:

The interpreter used her cultural knowledge and specified the name of the leadership in Tibet. She also added an explanatory note to the original to summarize the speaker's idea.

3.4.5 Section 6

3.4.5.1 Segment 1

S: -

I: A ten závazek spočívá v tom, že bych rád přispěl k tomu, aby se šířila vzájemná náboženská harmonie ve světě, aby se šířilo vzájemné porozumění různých náboženských tradic a k tomu bych rád právě také přispěl.

Method used:

Thanks to consecutive mode of interpreting the interpreter could summarize the whole idea of this segment and put it at the beginning to introduce what she is going to talk about. She helped the audience to understand the idea better but on the other hand it makes the whole speech longer.

3.4.5.2 Segment 2

S: So then different philosophy or different sort of viewpoint is there, these are necessary in order to help people with people, who have different mental disposition, then we need different way of approach.

I: A sice, jo, a to že ten základní přístup nebo ten filozofický tón každé té tradice je jiný, to je velmi záhodné a důležité. Je to proto, že svět je plný lidí, všichni pocházíme z jiných zázemí, z jiných tradic, a proto také potřebujeme slyšet věci, které odpovídají našim podmínkám a našemu pochopení.

Method used:

The interpreter felt that there is a need for an explanation. She in fact explained further what the "different mental disposition" means. These lengthy explanations are though not always correct.

3.4.5.3 Segment 3

S: Then the other non-theistic religion mainly Buddhism and Jainism, no concept of creator, no God such as creator, but self-creation and the basic belief is law of causality. Cause, effect, cause, effect..that way.

I: Sem patří zejména buddhismus a poté taky džinismus, kde se nehovoří o žádném stvořiteli nebo jednom Bohu, ale hovoří se o tom, že věci vyvstávají tak, jak vyvstávají samy ze sebe na základě zákona příčiny a následku.

Method used:

The interpreter replaced the original explanation of the law of causality by more complex explanation and improved the original speech.

3.4.6 Section 7

3.4.6.1 Segment 1

The interpreter is already interpreting the section while the speaker receives a flower from the audience. He starts rotating the flower and interrupts the interpreter's utterance:

S: There is such practice. This is sometimes to see with flower or with some stamps there used like that. I this supposed to bring some good luck. Maybe a superstition.

I: Jenom taková vsuvka v naší tradici existuje taková praxe, kdy takto s pomocí květiny anebo něčeho jiného, co držíte v ruce, když s tím takhle kroužíte, tak to má přinést štěstí, štěstí těm, kdo to vidí. Možná je to jenom pověrčivost, ale stejně... Tak a teď zpátky k tomu tématu...

Method used:

The interpreter readily stopped interpreting and started listening to the speaker. She did not take any notes as she expected the speaker's comment will not be very long. At the beginning of her interpreting she noted that a short comment by the speaker will follow and as she has finished she said: "and now back to the topic" and continued in interpreting.

3.4.6.2 Segment 2

S: I think we Tibetan years, years we used to carry this sort of spiritual thing, but fail to bring good luck.

I: Vlastně pravda je, že po staletí my Tibetáané s sebou všude vozíme tydle různé náboženský objekty a různě s nima máváme, ale to štěstí moc se nám nedaří. Tak a teď jenom...

Method used:

The interpreter uses colloquial expressions which are not suitable for this type of setting.

3.4.7 Section 8

3.4.7.1 Segment 1

S: If I still remain inside Tibet and carry those ritual things and I myself also sit to pretended as a Holy person. Then you see not much touch reality. Become refugee, difficult situation, no time to pretend.

I: A kdybych býval zůstal v Tibetu, tak bych asi dodneška mával těmi různými posvátnými objekty nebo bych seděl a předstíral, že jsem světější, než ve skutečnosti jsem. Ovšem, když jsem musel odejít do toho exilu, tak v exilu člověk nemá čas na to, aby něco předstíral.

Method used:

The interpreter improved the original speech. Because the speaker is not speaking in his mother tongue, he makes a lot of grammatical mistakes. As it is advised the interpreter does not point out speaker's mistakes and she tries to get speaker's idea across the best she can.

3.4.8 Section 9

3.4.8.1 Segment 1

S: Usually they have a feeling or impression mind is something one.

I: ...tak potom se jim může stát, když se vůbec vysloví to slovo mysl, tak se jim může zdát, že mysl je nějaká jedna věc, nezávislá samostatná jedna věc.

Method used:

The interpreter further explained what is meant by the word “one” in the context. She felt that this part needs a further explanation.

3.4.8.2 Segment 2

S: So is it people want watch television, watch sports, or scenery, tourist mainly scenes – sightseeing, then music, hearing, and good smell, good taste, then good touch.

I: Takže například se potom díváme v televizi na nějaký sport, ale přitom jsou neustále aktivní tahle čidla a všechny informace, které dostáváme, jsou zprostředkovány právě jimi. Nebo stejně tak když vidíte v Praze turisty, kteří se prochází a prohlíží si pamětihodná místa, tak při tom také spoléhají na čidlo zraku, čidlo sluchu a tak dále.

Method used:

Here we can see how the speaker relies on the listeners’ intuition. He mentions just isolated words without context. The interpreter felt that it would not work, therefore she decided to state explicitly all things, which were not mentioned. She reformulated speaker’s idea into more complex sentences and added explanation, where she felt it was needed.

3.4.8.3 Segment 3

S:Therefore when we tackle such as anger, hatred if you know the whole system of emotion then much effective to train or handle like that.

I:A když tedy se musíme zabývat, nebo když se snažíme ve své praxi zabývat hněvem a nenávistí a nějak se jich zbavovat nebo je chápat, tak ten systém může být mnohem efektivnější, když víme, jak mysl funguje, jakým způsobem s myslí můžeme pracovat.

Method used:

The interpreter was not satisfied with her first choice of translation of the word “tackle”, so she added two more translations of this word to make it clear. This method again considerably prolongs the interpreting.

3.4.9 Section 10

3.4.9.1 Segment 1

S: ...as far as knowledge about emotion, about mind is concerned the traditional Indian sort of science of mind is much advanced.

I: ... co se týká toho jemného fungování mysli jako takové, tam se stále ještě máme co učit právě od těch velkých učenců starých indických tradic, které se již po tisíciletí zabývají zkoumáním fungování mysli.,

Method used:

The interpreter again felt the necessity to explain further the term “Indian science” to the target audience. She has the role of a cultural mediator.

3.4.9.2 Segment 2

S: So anyway here is my main point is training of certain more views more holistic and also some training of warm heartiness then when we experience some sort of difficulties, some problems and also mental level some sort of worries some sadness, some fear that through training we can reduce it.

I: A co bych ovšem chtěl říct nebo co z toho vyplívá, a sice když se budeme cvičit v tom, abychom dokázali věci vnímat nejenom z jednoho úhlu, ale z mnohem širšího pohledu a to vždycky nejenom, když si na to někdy vzpomeneme a stejně tak, když se budeme zároveň cvičit v rozvíjení srdce, které je dobré nebo v rozvíjení soucítění vůči ostatním, tak to nám právě může dát tu potřebnou stabilitu, potřebný klid, který nám může pomoci nalézt štěstí ve světě, který je nejistý nebo, který je plný problémů a obtíží, tak jako tomu teď je.

Method used:

In this segment the speaker used the term “holistic”. This term is also used in the target language. However, the interpreter regarded the word to be too demanding for the target audience, therefore she did not interpret the word but explained it instead. At this point it was not necessary, she underestimated the listeners’ knowledge.

3.4.10 Section 11

At this point the talk itself ends and there is the floor for questions. The interpreter reads the question aloud and then she interprets it to the speaker.

3.4.10.1 Segment 1

S: But for community, for world (**shaking his head in disapproval**) not much effect.

I: ...ale pro společnost jako takovou **upřímně řečeno** to moc užitečné není.

Method used:

In this segment the speaker was using gestures to express what he thinks (shaking head in disapproval). The interpreter did not imitate the speaker but reflected this tactic by adding: “to be honest”.

3.4.11 Section 12

3.4.11.1 Segment 1

S: Then, of course I **know the chief minister very well**, **so I expressed if your state can rapidly develop due to Buddhist blessing, then your state much earlier must develop because Buddhist blessing last 2500** years already there.

I: Potom přešla řada na mě, abych taky měl řeč, a já toho vrchního ministra z toho státu shodou okolností velmi dobře znám, **a tak jsem se nebál mu říci, že kdyby se jeho stát měl rozvíjet s požehnáním Buddhy, tak by se tomu tak muselo stát už dávno, protože Buddhovo požehnání je s námi už 2500 let**, ale na tom státě se to ještě nijak neprojevilo.

Method used:

The speaker does not use the proper tenses so that it could cause problems with understanding. The interpreter therefore used the implicit knowledge and interpreted

it as the speaker originally intended but his poor knowledge of the language did not allow him to do so.

3.4.12 Section 13

3.4.12.1 Segment 1

S: That constant anger eventually ruin your own physical health. So in case you need some kind of appropriate counter action for their own dream without anger, use human intelligence and objectively analyze the situation then find out the troublemaker's **weak sort of spot, then try to hit.**

I: Ale, co můžeme udělat je, že pokud existuje nějaký čin nebo nějaká metoda, jak můžeme zabránit tomu, aby ten člověk nadále provozoval to, co provozuje a co ubližuje nám anebo druhým, tak to můžeme zcela logicky beze hněvu s chladnou hlavou analyzovat a když se nám podaří nalézt to slabé místo toho protivníka, **tak na to potom zaútočit (smiling).**

Method used:

This time the speaker said a remark that was meant to be funny. The interpreter interpreted that part and then when she finished she started laughing, that was a signal for the audience that this part was meant to be funny and they started laughing as well. Maybe this method was not made on purpose but it was effective.

3.4.13 Section 14

3.4.13.1 Segment 1

L: Your Holiness my name is Ladislav I come from Slovakia. I want to ask you two I hope good questions.

S: As I cannot see till you put the question. Then I will judge good question or bad question.

I: Mé jméno je Ladislav, pocházím ze Slovenska a mám dvě otázky, dvě dobré otázky. **Jeho svatost na to říkal,** jestli jsou dobré, to se ukáže, až je vyřknete.

Method used:

In this segment the interpreter had to interpret utterances of two speakers at once. Therefore to make it clear she mentioned explicitly who is saying what.

3.4.13.2 Segment 2

S: So when he passed away I felt some kind of solid rock which I can lean that no longer there.

I: Měl jsem takový pocit, že předtím, když žil, byl pro mě takovou pevnou skálou, o kterou jsem se mohl vždycky opřít.

Method used:

The speaker used a metaphor, but due to the bad sentence structure, the metaphor could be misunderstood. The interpreter understood the speaker's idea and conveyed it into the target language as the speaker wanted.

3.4.14 Section 15

3.4.14.1 Segment 1

S: So what should finish?

O: We have time for one more question from the audience and then I am afraid we have...

S: Okay, Yes I obey you, your instruction. So his instruction is very good, then I can leave. So good.

Method used:

The interpreter did not find this information important for the audience; therefore she did not interpret that part.

This could cause problems because the audience noticed this part and could feel left out from the conversation.

3.4.14.2 Segment 2

S: Now with help of human intelligence reasoning we can promote that limited compassion for further infinity that can be unbiased compassion. Not because

oriented other's attitude but being itself. So that even your enemy also part of the society. Like me. So they also right receive our love and our compassion.

I: A tady je právě potřeba prostřednictvím vzdělávání a výuky naší společností šířit to pochopení, že je potřeba použít vlastní inteligenci k tomu, abychom mohli jaksi upgardovat to základní soucítění na vyšší úroveň, a to sice na úroveň takovou, kdy to soucítění může plynout vůči všem bytostem, ať jsou to naši blízcí naši příbuzní naši přátelé a nebo dokonce i naši nepřátelé, protože to bude na základě našeho pochopení, že všichni lidé jsou stejní, že jsou, že i naši nepřátelé jsou lidé stejní jako jsme my, a že stejně tak jako my sami mají i oni nárok na toleranci na pochopení a na naše soucítění.

Method used:

The speaker's idea was again expressed in half sentences, there was lack of verbs. The interpreter understood the whole idea and reformulated it in a way that it was understandable for the target audience. The interpreter again uses colloquial expression which is not justifiable in such setting.

3.4.15 Section 16

3.4.15.1 Segment 1

S: The point which two party have different sort of views. Is not so important, leave it. You should be neutral, better.

I: Ale obecně se dá říci, když mají na jednu věc dvě strany rozdílný názor a zdá se, že obě dvě mají svým způsobem pravdu, tak možná v některých těch případech ta otázka nebo ten spor ani není tak důležitý, můžeme to zkrátka nechat být a vy můžete zůstat neutrální a nestavět se ani na jednu z těch dvou stran.

Method used:

The speaker's idea is not very clear. He uses again half-sentences and relies on speaker's intuition. The interpreter comprehended the idea and conveyed the speaker's message in more comprehensible way.

3.4.15.2 Segment 3

S: Or buy with money (laughing).

I: A pokud to nejde, tak možná můžete tu druhou stranu koupit penězi (smiling).

Method used:

The speaker mentions something in irony, we can see high implication of implicit knowledge, context. The interpreter indicated the irony by smiling.

3.4.16 Section 17

3.4.16.1 Segment 1

I: Takže odpověď na tu otázku, co by si jeho svatost přál, čeho se mu teď nedostává tak jeho svatost odpovídá: Jakožto člověk jakožto lidská bytost bych samozřejmě chtěl svět, který žije v klidu a míru.

Method used:

The speaker's reply to the question was very long; therefore the interpreter at the beginning of her interpreting repeated the question once more to remind the listeners what he was asked about.

3.5 Summary

After analyzing the whole video we can say that the interpreter had to deal with problems which can be divided into 6 categories.

3.5.1 The speaker using a foreign language

The speaker was not speaking in his mother tongue and thus he made a lot of grammatical mistakes and his speech was not very fluent. He was using half-sentences, the speech lacked the proper verbs and the speaker was using fillers and hesitation sounds a lot. He also said some words in his mother tongue. All these factors contributed to the fact that the speech was at some parts unintelligible.

The interpreter was obviously familiarized with the topic in advance and thus she was able to decode the speaker's idea and convey it in the target language. So here we can see how the preparation and the prior communication with the speaker is crucial. Without the previous knowledge about the topic, and probably without some kind of briefing, she would not be able to understand the message. As far as the grammatical mistakes are concerned the interpreter did not point them out. She tried to get the speaker's idea across to the best of her abilities. She was interpreting ideas not the words. This strategy is advised also by Jones and Herbert (1952, 115-16; 2002, 110). "It is part of the interpreter's specific duty to understand unintelligible speeches" (Herbert 1952, 15).

(3.4.5.3 Segment 3; 3.4.7.1 Segment 1; 3.4.8.2 Segment 2; 3.4.11.1 Segment 1; 3.4.13.2 Segment 2; 3.4.14.2 Segment 2; 3.4.15.1 Segment 1)

3.5.2 Different cultures

The speaker comes from a completely different culture. He comes from what we call the high-context culture. This fact caused problems in the speech. He was very much relying on listeners' intuition and knowledge of context (3.4.8.2 Segment 2; 3.4.1.2 Segment 2).

The speaker was using body language as well (3.4.10.1 Segment 1). He mentioned just the things which were “on the surface” and a lot was left to listeners’ interpretation and imagination. The interpreter felt it is her duty to help the listeners to understand these things and so that she added further explanations, where it was needed (3.4.5.2 Segment 2, 3.4.8.1 Segment 1, 3.4.9.1 Segment 1, 3.4.9.2 Segment 2). She acted in accordance with the tactics recommended by Pistillo who says that the interpreter should provide the amount of context that is most appropriate in his/her culture (2004).

According to Sergio (1998, 157), the interpreter should agree on his role with the client before the interpreting. We do not know to what extent should have the interpreter played the role of a cultural mediator in this case. However, as Kondo (1990, 63) mentions the interpreter should not be over-interpreting the speaker which, in my opinion, has happened several times. Also as a result of lengthy explanations the interpreting was much longer than it should have been. Herbert says (1952, 67) that the consecutive interpreting should never take more than 75% of the time used by the original speaker. This rule was broken by the interpreter several times.

3.5.3 Long segments and interruptions

Although the speaker’s utterance was sometimes very long, more than 8 minutes, the interpreting was very precise. The interpreter was taking detailed notes, but when she was interpreting, she was looking at her notes very rarely. She was not reading them, it served only as a reminder of the next idea.

She also **helped out the audience** several times. For example in the case when the speaker supplied a very long answer to a question, she repeated the question once more to remind the listeners what the speaker was answering to (3.4.16.1 Segment 1). The interpreter also used the chance given by consecutive interpreting and at the beginning of very long segments, she briefly summarized the speaker’s idea and then developed it in detail (3.4.5.1 Segment 1). This tactic was very helpful for the audience; the interpreted segment was then much easier to follow.

There was one case when the interpreting was interrupted by the speaker. The speaker reacted on an impulse from the audience and as a result the interpreting was interrupted several times as the speaker was going back to the impulse from the audience. This part was extremely difficult for the interpreter. She had to remember the original utterance and pay attention to the utterance inserted. When she was interrupted she made a mark in her notes to know where she has finished, and started listening to the speaker. When she finished her interpretation she mentioned that now she is going to continue in the main utterance. This situation repeated three times in this particular section. The interpreter managed to convey clearly both messages – the main and also the inserted one (3.4.6.1 Segment 1).

3.5.4 More speakers and the interpreter stepping out of her role

The second part of the talk was dedicated to questions. Therefore the interpreter was sometimes interpreting two speakers at once. To remain clear, she always stated who says what: “a jeho svatost na to řikal” (3.4.13.1 Segment 1).

At one point which could be ambiguous she also used nonverbal communication. By pointing at the speaker she clearly showed who was concerned (3.4.3.2 Segment 2). Jones (2002, 109) in such situations recommends using phrase like “says the speaker” but in this case the interpreter’s solution was much better because it saved time and it did not interrupt the flow of the speech.

3.5.5 Interpreting funny remarks

The speaker used irony several times. He very much relied on implicit information and context. The interpreter interpreted that part and then, as she finished, she started laughing. That was a signal for the audience that this part was meant to be funny and they started laughing as well. Maybe this method was not used on purpose but it was effective.

3.5.6 Things which should not be interpreted

The organizer spoke to the speaker several times during the talk. The interpreter did not find it important for the listeners, so she did not interpret it (3.4.14.1 Segment 1). This tactic may seem to be time-effective but on the other hand, the listeners could feel left out from the conversation.

The second case when the interpreted did not interpret was when she either was short of time, or did not completely understand the segment. Therefore, she just repeated what she has already said in a slightly different way. This tactic is recommended also by Jones (1984, 34). However, in my opinion it is not the interpreter's task to choose what the listeners shall hear or not.

4. Conclusion

In my thesis I wanted to find out whether the coping tactics which are recommended by theoreticians are really used in practice and also to what extent communication between the speaker and the interpreter can contribute to successful interpreting.

The first part of my thesis was focused on theory. I assumed that a thorough advance preparation for interpreting is the essential prerequisite for smooth interpreting. It was the reason why I have dedicated the half of the theoretical part to this topic. I examined the preparation step by step, from getting an offer to in-conference preparation. I have covered all moments, which could give a rise to problems. I stressed the importance of communication and education of the speaker and the organizers.

In the second part of theoretical section I focused on the three phases of consecutive interpreting. I focused on problems which can arise during individual phases. For each group of problems I mentioned recommended tactics and methods. The great emphasis was given on the culturally related problems and the question of the interpreter as a cultural mediator.

This part was essential for my further analysis. I have chosen a two-hour-long recording of consecutive interpreting of a public talk by His Holiness the Dalai Lama. I assumed that this recording will be full of interesting moments to analyze as the cultures of the speaker and target listener were completely different. After thorough analysis I found six types of problems which the interpreter had to face.

The first and the biggest group of problems was caused by the fact that the speaker was not speaking in his mother tongue which prevented him from expressing his ideas clearly. At this point the importance of thorough preparation was clearly seen. The cultural knowledge and the prior communication with the speaker was essential for the right understanding of some parts.

The second big group of problems was caused, as I have assumed, by the difference in cultural background of the speaker and listeners. Here the cultural and also

intercultural knowledge was important. When the interpreter noticed an information gap between the two cultures, she provided the amount of context that was appropriate for the target audience. However, as I have discussed, there was sometimes the problem with over-speaking the speaker and lengthening the utterance.

The last four groups included interruption of the interpreting and long segments, interpreting irony and funny remarks, interpreting more speakers at once and things which should not be interpreted. In these groups the interpreter used the recommended strategies mentioned in theoretical part, and sometimes came up with original strategies as well.

The interpreter had had to face a big cultural gap between the speaker's culture and listeners' culture. Moreover the speaker's utterances were sometimes not very clear. The interpreter had to, as I assumed, use explications very often. However, at some parts the explications and information added were not justifiable. The interpreter sometimes underestimated the listeners' knowledge or used explications where they were not desirable. She was repeating herself because she wanted to find the best translation, which prolonged the speech considerably. But on the other hand, she helped the audience to understand ideas which, if translated literally, would not make any sense.

As I assumed an interpreter has not only the role of a translator but also the important role of a cultural mediator during interpretation. It is always the task of the interpreter to provide the listeners with the appropriate amount of context, because without it, as demonstrated in my case study, the communication would not be successful.

5. Summary

Tato bakalářská práce se zabývá komunikací mezi tlumočnickem a řečníkem v konsekutivním tlumočení. Jejím cílem je sestavit manuál pro začínající tlumočnický, který má představit základní myšlenky, jak se vyhnout problémům v konsekutivním tlumočení.

Má práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část kopíruje fáze, kterými si tlumočnick musí projít od přijetí zakázky až po řešení problémů v samotném tlumočení. Základním předpokladem mé práce je, že tomu, aby tlumočení proběhlo bez problému, musí předcházet důkladná příprava. Proto jsem se rozhodla zaměřit první část teoretické části na to, jakým způsobem se nejlépe připravit na tlumočnickou zakázku. V této části popisuji přípravu krok po kroku a zaměřuji se na místa, která by mohla způsobit tlumočnickovi problémy v samotném tlumočení. Druhá část teoretické části se zabývá samotným tlumočením. Tato část kopíruje tři fáze tlumočnického procesu, které jsou recepce, převod a reprodukce. V každé části se zaměřuji na to, jaké problémy v ní mohou nastat a jakým způsobem je nejlépe řešit.

Poznatky získané v teoretické části uplatňuji v části praktické. Mým cílem je na případové studii poukázat na problémy, které v konsekutivním tlumočení vznikají a jakým způsobem jim může správná komunikace tlumočnicka s řečníkem zabránit. Pro tento účel jsem si vybrala nahrávku přednášky tibetského dalajlamy, která byla tlumočena do českého jazyka. Nahrávka je rozdělena na 18 úseků, které odpovídají samotným tlumočeným částem. V každém úseku se zaměřuji na konkrétní problémy a na to, jakým způsobem je tlumočnice vyřešila.

V poslední části problémy vyhodnocuji a rozděluji na 6 základních kategorií. Tyto kategorie problémů poté dále rozebírám a porovnávám strategie použité tlumočnick se strategiemi, které jsou doporučovány odborníky.

Cílem mé práce je poukázat na to, jakým způsobem se dá předcházet problémům v konsekutivním tlumočení a jak řešit problémy, které se vyskytnou. Na případové studii bych ráda zjistila, do jaké míry jsou doporučované strategie používané v praxi

a jakým způsobem se s problémy v konsekutivním tlumočení vypořádávají profesionální tlumočníci.

6. Bibliography

6.1 Works cited

ALTMAN, Janet 1990. "What helps effective communication? Some interpreters' view." *The Interpreters' Newsletter* 3:23–32.

AL-ZAHRAN, Aladdin. 2007. "The Consecutive Conference Interpreting as Intercultural Mediator: A Cognitive-Pragmatic Approach to the Interpreter's Role." PhD diss., University of Salford.

AIIC. 2013. "Practical guide for professional conference interpreters." Accessed April 4.

<http://aiic.net/page/628/practical-guide-for-professional-conference-interpreters/lang/1>.

CommGap. 2013. "Strategies of Interpreting Humor." Accessed April 20.

<http://www.commgap.com/strategies-of-interpreting-humor/>

GILE, Daniel. 2009. *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

HERBERT, Jean. 1952. *The Interpreter's Handbook: How to Become a Conference Interpreter*. Geneva: Librairie de l'Université Georg.

JONES, Roderick. 2002. *Conference interpreting explained*. Manchester: St. Jerome Publishing.

KATAN, David. 1999. *Translating Cultures: An Introduction for Translators, Interpreters, and Mediators*. Manchester: St. Jerome Publishing.

KONDO, Masaomi. 1990. "What conference interpreters should not be expected to do." *The Interpreters' Newsletter* 3:59–65.

MIKKELSON, Holly. 1999. "Interpreting Is Interpreting — Or Is It?" Paper presented at GSTI 30th Anniversary Conference, Monterey, California, January. Available at: http://works.bepress.com/holly_mikkelson/9.

MONACELLI, Claudia. 2013. "Preparation – what do you already know?" Interpreter Training Resources. Accessed April 20. <http://interpreters.free.fr/misc/preparationmonacelli.htm>.

Oxford English Dictionary. 2000. Oxford: Oxford University Press,

PHELAN, Mary. 2001. *The Interpreter's Resource*. Trowbridge: the Cromwell Press Ltd.

PISTILLO, Giovanna. 2004. "The Interpreter as Cultural Mediator." Paper presented at the 10th NIC Symposium on Intercultural Communication, Goteborg University, Sweden, November 15-33.

PÖCHHACKER, Franz. 1993. "On the Science of Interpretation." *The Interpreters' Newsletter* 5:52-59.

CAMPOS P. Vilma, Visitin Z. Alessio and Baruch C. Ruth. 2009. "Main problems of language and communication in interpretation." *Memorias del v foro de studios en lenguas internacional*. Accessed April 4. http://fel.uqroo.mx/adminfile/files/memorias/Articulos_Mem_FONAEL_V/Portillo_Campos_Vilma_et_al.pdf.

SERGIO, S. Francesco. 1998. "Notes on cultural mediation." *The Interpreters' Newsletter* 8:151-168.

VILLASOL, C. Avanceña. 2005. "A Method for Preparing Conference Terminology." *Proz*, June 25. <http://www.proz.com/translation-articles/articles/446/1/A-Method-for-Preparing-Conference-Terminologysays>.

6.2 Works consulted

HRDINOVÁ, Eva M., and Vítězslav Vilímek, et al. 2008. *Úvod do teorie, praxe a didaktiky tlumočení. Mezi Skyllou vědy a Charybdou praxe?! Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě.*

LEPILOVÁ Květuše. 1998. *Řečová komunikace verbální a neverbální: Pro tlumočníky a průvodce ve sféře podnikání a cestovního ruchu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě.*

LEPILOVÁ, Květuše, et al. 2004. *K cizojazyčné řečové komunikaci ve sféře podnikání. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě.*

7. Annotation

- Autor: Petra Alexová
- Katedra: Katedra anglistiky a amerikanistiky FF UPOL
- Název česky: Komunikace mezi řečníkem a tlumočnickem v konsekutivním tlumočení - *jaké signály vysílá řečník, jak může tlumočnick vstupovat do procesu komunikace, verbální a neverbální prostředky, chyby a osvědčené strategie*
- Název anglicky: Communication between the speaker and the interpreter in consecutive interpreting - *signals the speaker sends, how the interpreter enters the process of communication, verbal and nonverbal communication tools, mistakes and methods*
- Vedoucí práce: PhDr. Veronika Prágerová
- Počet stran (úvod – závěr): 40
- Počet stran (celkově): 85
- Počet znaků (úvod – závěr): 69 377
- Počet znaků (celkově): 150 342
- Počet titulů použité literatury: 18
- Klíčová slova v ČJ: konsekutivní tlumočení, chyby, strategie, kulturní mediace, komunikace
- Klíčová slova v AJ: consecutive interpreting, strategies, cultural mediation, communication

Anotace v ČJ

Tato práce se zabývá problémy, které mohou nastat v konsekutivním tlumočení a tím, do jaké míry může komunikace mezi řečníkem a tlumočnickem těmto problémům zabránit. Práce je rozdělena na teoretickou část a praktickou část. Teoretická část se zabývá přípravou na tlumočení a problémy, které mohou při konsekutivním tlumočení nastat. Cílem mé práce je poukázat na to, jakým způsobem se dá předcházet problémům v konsekutivním tlumočení a jak řešit problémy, které se vyskytnou. Na případové studii bych ráda zjistila, do jaké míry jsou doporučované strategie používané v praxi a jakým způsobem se s problémy v konsekutivním tlumočení vypořádávají profesionální tlumočníci.

Anotace v AJ

This thesis deals with problems which occur in consecutive interpreting and to what extent communication between the speaker and the interpreter can contribute to successful interpreting. It is divided into two parts - theoretical and practical. The aim of this thesis is to show how the interpreter can prevent problems in consecutive interpreting and how to deal with problems once they happen. The case study shows to what extent are strategies which are recommended by theoreticians used in practice and what strategies are used by professional interpreters.

ANNEXES

SECTION 0 - 02:02

S: Now I can see better your face.

I: Teď vám lépe vidím do obličeje.

S: Good

S: Sit.

SECTION 1- 02:27

S: Dear brothers and sisters and of course the Nobel laureate sister, Iranian and also long time my friend...Chinese I can say scholar.

So indeed I am very very happy once more come to this country and particularly, as soon as I arrived yesterday from India, I had opportunity meeting with my long time friend and also supporter. I consider Tibetan supporters I not consider pro-Tibetan supporters but rather pro-justice. So therefore to stay firm and just cause including Tibetan, and nowadays like this time those of Chinese sort of city brothers and sisters who really sort of fight for their basic right. So I called him. I am very happy. This time I found his physical condition rather weak. However, how I see is. I expressed to him you must live another ten years. So I am very happy now.

04:53

I: Dobré odpoledne bratři a sestry, dobré odpoledne laureátka Nobelovy ceny Shirin Ebadi, která zde sedí v první řadě a také dobré odpoledne pane Yang Jianli, který se zúčastnil dnešního ranního panelu. Mám nesmírnou radost, že se tu s vámi opět znovu setkávám, že jsem opět mohl zavítat do České republiky. A zejména jsem byl velmi rád, že hned po svém příjezdu jsem měl tu vzácnou příležitost setkat se s panem prezidentem Václavem Havlem, je to můj dlouholetý přítel a také nesmírně mocný podporovatel nejenom naší Tibetské otázky, ale veškerých otázek spravedlnosti. Toho si na něm nesmírně, nesmírně vážím. A myslím, že se to tak dá říct i obecně o všech skupinách, které podporují tibetskou otázku, že se to nejedná o nějakou podporu pouze nebo konkrétně jen Tibetu, ale že je to podpora spravedlnosti jako takové. A toho si nesmírně vážím. Když jsem se včera setkal s panem prezidentem Václavem Havlem, měl jsem z toho nesmírnou radost a samozřejmě jsem také viděl, že jsem ho nalezl, že jeho zdravotní stav je momentálně poměrně

křehký, ale navzdory tomu jsem mu řekl, že ještě musí žít nejméně dalších deset let a byl jsem skutečně nesmírně šťasten, že jsem se s ním mohl den po svém příjezdu sejít.

SECTION 2 - 06:25

S: Since my first visit your beautiful country here as soon as you got freedom and president Havel, then you choose your leader your president, so I had opportunity come almost like express congratulation... to your new freedom. So since then the impression in my mind Czech Republic very strong, so this time I again come here, I am very happy. Now democracy, freedom also you see give you some sort of responsibility. So you should utilize your freedom with sense of responsibility, that's very important. Sometimes the freedom also bring some chaotic situation so you must keep sense of responsibility. Utilize freedom properly so that you can built your nation and also you can create happy society, happy family so that's very important.

08:32

I: Když jsem navštívil Českou republiku poprvé, bylo to vlastně těsně poté, co jste si vybojovali svou svobodu a co jste si za svého pana prezidenta zvolili Václava Havla. A vlastně ta moje návštěva byla jakousi gratulací k tomuto vašemu nově nabytému stavu svobody. A pamatuji si, že tenkrát na mě Česká republika udělala veliký dojem jako takováto země, která si dokázala získat svou svobodu a tento dojem se mnou zůstává vlastně až do dneška, a proto mám zase nesmírnou radost, že jsem se vrátil již po několikáté zpátky sem do České republiky. Co se týče demokracie a svobody je důležité mít vždycky na paměti, že s sebou nesou i zodpovědnost, a že my všichni a vy zejména jako lidé, kteří žijí ve svobodné zemi, a ve svobodě musíte mít na paměti, že té svobody je třeba užívat s jakýmsi pocitem zodpovědnosti. Protože taková svoboda může někdy, nebo taková nově nalezená svoboda může s sebou také přinést určitý chaos nebo zmatek. A proto je důležité vždycky pamatovat na tu zodpovědnost a na to jakým způsobem s tou svobodou, kterou máme, která je tak vzácná, vlastně nakládáme. A proto vy všichni nebo znovu bych vás chtěl nabádat k tomu, abyste svou svobodu užívali zodpovědně, tak abyste mohli opravdu vybudovat pevný a stabilní stát a v něm společnost, která je šťastná a v níž mohou žít rodiny, které jsou také šťastné.

SECTION 3 - 10:02

S: Which year I last come? My last visit?

I: 2009, there was the conference with democracy in Asia.

S: So anyway, since my first visit and this visit, difference is one. One important, my organ, gall bladder, that already gone, through surgery, so my body, I think you see is my body something very fresh, quite healthy, but one important organ is missing.

I: Možná od mé minulé návštěvy, kdy jsem tady byl, nebo předminulé a této současné návštěvy došlo k určité změně, co se týče mé fyzické osoby (pointing at the speaker). A ta změna spočívá v tom, že již nemám žlučník, že mi vyoperovali žlučník. Takže možná máte pocit, že vypadám zdravě a v dobré kondici, ale ve skutečnosti už mi chybí žlučník.

SECTION 4 - 11:21

S: Another thing were my previous visits here as Dalai Lama I also have the responsibility of political leadership, as well as spiritual leadership. Now this year I handed over all my authority, political field, I handed over to elected political leadership. Actually 2001 we already achieved elected political leadership. Since then my position is something like semi-retired position. Now after ten years, now I notice now this is right time to hand it over, all my authority. So now I completely sort of retired from political responsibility and then also almost four century old tradition Dalai Lama institution is the head of both, the temple and spirituality, now that end. That also voluntarily, happily, proudly ended. So I feel not only promote genuine democracy in our own small community, but also I feel I made some contribution regarding previous Dalai Lama legacy. So now I am speaking to you as ordinary citizen of Tibetan people, sorry of Tibetan. So in a way I have more freedom. Whatever I like, I can express.

13:57

I: A kromě toho od té mé minulé návštěvy došlo ještě k další změně, a sice že dříve během všech svých minulých návštěv jsem zde byl jakožto duchovní i politický vůdce Tibetu. Ovšem dnes, nebo teď, jsem již předal svou politickou autoritu volenému politickému vedení tibetského exilu, a tudíž jsem již nyní, tudíž došlo ke

změně i v této oblasti. V podstatě už v roce 2001 jsem předal velkou část své politické autority a zodpovědnosti volenému vedení a od toho roku 2001 jsem byl v jakémsi polovičním důchodu. A teď po deseti letech v roce 2011 jsem měl pocit, že již nazrál čas k tomu, abych předal svoji politickou autoritu úplně, což jsem také udělal, a tak jsem od svých politických zodpovědností svým způsobem teď zproštěn a jsem již, dá se říci, v úplném důchodu. A co se tím také změnilo, nebo další krok ke kterému došlo, bylo, že došlo k ukončení téměř 400leté tradice dalajlámů, kteří byli jak politickými, tak duchovními vůdci Tibetu. Tím že jsem zcela dobrovolně, velmi šťastně a vlastně jsem na to i velmi hrdý, že se mi podařilo uplatnit tuto změnu, a že nadále dalajlámové již nebudou politickými vůdci Tibetu. Takže mám pocit, že tímto způsobem jsem nejenom něco dokázal ve svém vlastním životě, ale vlastně jsem tak projevil svoji zodpovědnost vůči těm předcházejícím generacím dalajlámů. A tak k vám teď vlastně mluvím jako obyčejný tibetský člověk a mám také mnohem víc svobody, protože jsem v tom důchodu, a můžu se tedy říkat, co chci.

SECTION 5 - 15:58

S: So you already, I think heard, in my previous talk I have three commitments. Number one commitment is on the level of I am just another human being. So on that human level my interest or my commitment is make awareness to more people the ultimate source of happiness is within ourselves. Not on external thing. Including money, power...these are not the ultimate source of happiness. So we everybody is want happy life, so usually you see people really feel the source of happiness is money. And also power, a name. Actually big name, powerful person, very wealthy person but deep inside too much worry, too much anxiety, too much fear. So these things are not the ultimate source of happiness. Calm mind on the basis of sense of concern of others wellbeing that kind of mental attitude there. Then even you passing through difficult period, because of these inner these strength you can keep calm mind. You can keep peace of mind. So therefore ultimate source of happiness is within ourselves. So my number one commitment is educate or share to more people the awareness the real source of happiness is within ourselves.

18:26

I: Jak jsem již zmiňoval patrně při některém z mých předchozích projevů zde, nebo předchozích přednášek, mám ve svém životě takové tři hlavní závazky. Ten první

závazek, který se týká mne jakožto obyčejného člověka, spočívá v tom, že bych rád šířil uvědomění nebo pochopení toho, že zdroj lidského štěstí se nachází v nás samých. Že to není něco, co můžeme nalézt venku, ať už v podobě majetku nebo peněz, bohatství nebo v podobě slávy či moci. Protože tyto věci, tyto vnější věci opravdovým zdrojem štěstí nejsou. Základním předpokladem je, že všichni jakožto lidské bytosti si přejeme žít šťastný život, je to něco zcela zásadního a přirozeného pro nás pro všechny. Ale mýlíme se v tom, že si myslíme, že toto štěstí získáme prostřednictvím například peněz, slávy nebo moci. Ovšem, když se podíváme na mnoho lidí, kterým se dostává právě bohatství, slávy nebo i moci, tak často nalezneme lidi, kteří jsou vevnitř v neustálém stresu, kteří mají spoustu starostí a spoustu strachu. A na tom je vidět, že právě ty vnější okolnosti, vnější příznivé okolnosti jim to štěstí, jim to hluboké štěstí nedodají. V čem tedy spočívá opravdové štěstí? Spočívá v klidné mysli, v klidné mysli, která je neoddělitelně spojená s péčí o štěstí druhých nebo se starostí o to, aby se druhým žilo dobře, aby se měli dobře. Když jsme schopni žít s takovýmhle stavem mysli, tak potom i když se nalezneme v obtížné situaci, tak si jsme schopni uchovat tuto vnitřní sílu, která právě spočívá v uchování si klidné mysli. A to je tedy ten můj první závazek, který spočívá v tom, že bych se chtěl s lidmi, jak nejlépe dokážu dělit o toto pochopení a šířit tohle zásadní uvědomění.

SECTION 6 - 20:23

S: Then second commitment is there on the level of I am Buddhist. All major religion tradition inspired different philosophy, certain sort of different way of approach. But all came same message. Message of love, compassion, forgiveness, tolerance, self-discipline and then contentment. So these practice is almost same. Buddhist practitioner, Christian practitioner, Islam practitioner different Hindu practitioner, practitioner of Judaism, more or less is the same. So all tradition have the same potential to promote these inner values. **So then different philosophy or different sort of viewpoint is there, these are necessary in order to help people with people, who have different mental disposition, then we need different way of approach.** Different sort of philosophical viewpoint. Now for example the all these major religion traditions, basically two groups. One group theistic group, believe God as a creator. So in that the emphasis faith towards God, not much sort of philosophical sort of complication. **Then the other non-theistic religion mainly**

Buddhism and Jainism, no concept of creator, no God such as creator, but self-creation and the basic belief is law of causality. Cause, effect, cause, effect that way.

So here...Of course the sort of non-theistic religion also see the emphasis on the importance of faith, however, the main sort of practice is the self-discipline. I think mainly changing one's own mind and with a fuller knowledge about the map of the world of mind or emotion. So the mental system, is the anger.... I think everybody, I think they realize anger, hatred, fear these are bad things and love, affection these consider something good. But in order to tackle these things you should have fuller knowledge about the whole system of the emotion. So in non-theistic religion tradition, since the main source of emphasis man-will approach is tackle of mind. So most of explanation about the mental system, emotional system. So that also you see to some people that way of approach is more suitable, more effective. To some other different people it is the single point that way faith towards God is much more effective. In my mind is same to see the ultimate source of problems is extreme self-centred attitude. Now single point at faith towards God creator reduce and that faith brings you submit totally to God to creator, that reduce self-centred sort of attitude. Then Buddhist in order to reduce self-centred attitude they use concept of non-thought, non-self theory. So different sort of approach, but more the same aim, reduce self centred attitude and increase compassion or altruism to other like that. So different sort of idea, but more or less the same purpose to promote these basic values. So therefore if you look closely all these major different religion tradition then you can see, oh we have common practice, there is common ground, we can work together, respect each other and even easy we can learn from each other. So my second commitment is promoting religious harmony. Then third commitment is about Tibetan political purpose to work. That now handed over, so only two commitments now.

S: Too long? Sorry.

I: It's okay.

S: My mistake

27:20

I: Předtím jsem hovořil o tom svém prvním závazku a teď tedy k tomu mému druhému závazku, který se týká mne jakožto buddhistického mnicha, jakožto

buddhisty. A ten závazek spočívá v tom, že bych rád přispěl k tomu, aby se šířila vzájemná náboženská harmonie ve světě, aby se šířilo vzájemné porozumění různých náboženských tradic a k tomu bych rád právě také přispěl. Když se podíváte na všechny náboženské tradice světa, a už jsem to sám mnohokrát opakoval, tak vidíme, že to jejich základní poselství je v podstatě totéž. Že středem, nebo jádrem všech duchovních tradic je láska a soucítění, tolerance a potom také určitý výcvik v podobě kázně nebo sebedisciplíny a konečně také výcvik mysli v tom, aby dokázala být spokojená, aby si neustále nekladla další a další nároky. A tyhle základní principy jsou stejné, ať hovoříme o náboženství nebo o tradici buddhistické nebo křesťanské, muslimské či židovské nebo jakéhokoliv jiného duchovního směru na světě. Všechny tyto tradice mají stejný potenciál pomáhat lidem, žít šťastnější život a možná jejich základní přístup a pohled, ze kterého se na věci dívají, je jiný, ale ten základní princip zůstává tentýž. A sice, jo, a to že ten základní přístup nebo ten filozofický tón každé té tradice je jiný, to je velmi záhodné a důležité. Je to proto, že svět je plný lidí, všichni pocházíme z jiných zázemí, z jiných tradic, a proto také potřebujeme slyšet věci, které odpovídají našim podmínkám a našemu pochopení. A z tohoto hlediska se dají všechny náboženské tradice rozdělit na dva hlavní proudy. A sice na náboženství, která jsou teistická, jejichž jádrem je víra v Boha a je to hlavní důraz, ta víra v Boha je hlavní důraz té náboženské praxe a potom jsou to náboženství, která jsou takzvaně neteistická. Sem patří zejména buddhismus a poté taky džinismus, kde se nehovoří o žádném stvořiteli nebo jednom Bohu, ale hovoří se o tom, že věci vyvstávají tak, jak vyvstávají samy ze sebe na základě zákona příčiny a následku. Ten zákon příčiny a následku je to vlastně tím hlavním základním teoretickým předpokladem. A samozřejmě i v těchto náboženstvích, v neteistických náboženstvích je kladen důraz na víru, ale hlavní v té náboženské praxi je takzvaná sebedisciplína neboli výcvik vlastní mysli. Dalo by se to shrnout tak, že v tomto náboženství nebo v tom směru, ke kterému já přináležím, se klade důraz na to, že člověk musí zkoumat svou vlastní mysl a to, co se v té mysli děje. Že třeba aby si byl neustále vědom toho, co všechno se v mysli děje, co se děje na mentální úrovni a také na úrovni emocionální. A i tady ovšem docházíme k závěru, který je velmi podobný tomu, co nacházejí teistická náboženství, a sice že takové emoce a stavy mysli jako je hněv, nenávist a strach jsou nepříznivé, nepřinášejí nic dobrého a naproti tomu láska, soucítění náklonnost jsou něčím, co přináší štěstí a harmonii. Takže se dá říci, že v těch neteistických náboženstvích tím hlavním úkolem takového

praktikujícího je potýkat se neustále se svou vlastní myslí, zkoumat vlastní mysl, tak abychom ji chápali a dokázali správným způsobem používat. A to může být pro některé lidi víc efektivní než například ta metoda náboženství teistických. Ale naopak pro někoho může to teistické náboženství být mnohem efektivnější, protože když zkoumáme svou mysl dojdeme k tomu, že hlavním problémem je naše připoutanost k sobě nebo vlastní sebestřednost, taková posedlost vlastním já, a toho buď se potom můžete zbavit právě tou analýzou a prací s vlastní myslí v neteistické tradici, a nebo pokud věříte v Boha ta vaše víra v Boha vás natolik vlastně dokáže vést k tomu, že se zcela oddáte tomu vyššímu principu nebo Bohu, a tak se zbavíte té egoistické nebo sebestředné tendence, tak vlastně výsledek je tentýž. Ať jsme se k tomu dobrali cestou teistickou nebo cestou neteistickou. A tím se dostávám k tomu, to je ten můj druhý závazek, že se snažím prosazovat ve světě harmonii mezi náboženstvími a porozumění těch různých náboženských tradic, které se mohou vzájemně nejen tolerovat, ale dokonce i obohacovat a mohou se učit jeden od druhého. Pak ten třetí závazek to byl závazek z hlediska politického v tibetské otázce, ale ten jsem vysvětlil, toho už jsem se teď zbavil, takže už mám závazky jenom dva.

SECTION 7 - 32:30

S: So now the topic today's talk Searching for Happiness in Troubled Word. I think so long we human being, who have this marvellous intelligence, so that we remain on this planet I think some kind of the problems always there. So many problems, many trouble, actually are our own creation. It is this smart brain, is it too much of vision, is it too much concept and often these visions, concept are unrealistic because of there is too much greed, there is too much self-centred attitude. So any unrealistic method, any unrealistic sort of vision creates more problem. So long we human being remain on this planet, some more trouble always there. So now question is surrounding troubles problems can individual still remain calm mind? Now this is a question. It is possible. You are surrounded even by a hostiler atmosphere, but you can keep peace of mind. Why? The mental level beings or sufferings actually do to your own mental attitude. I give one example. Physical pain, I think same sort of patient, two patient and getting the same sort of treatment. But one patient is too much sort of concern about that physical illness, other okay now some pain is there, but okay. Then because of mental level different attitude so the one person on top of physical pain rather will be on mental level. The other one even physical pain can

reduce because of some mental level consider that physical difficulties, okay, it is okay, I can manage. So that mental attitude is actually helping to reduce intensity of physical pain like that. So here the mental attitude is the key factor so even if surrounding the negative sort of atmosphere if you keep the right kind of mental attitude you can keep peace of mind and your mental level.

36:39

I: Tím tématem dnešní přednášky je hledání štěstí v nejistém světě. Lidské bytosti, tak jak vybavené touhle svojí úžasnou inteligencí obývají tento svět již po dlouhou dobu a přitom neustále vznikají nové a nové problémy. A mám za to, že většina těch problémů, se kterými se lidstvo potýká po staletí, a konkrétně možná teď, pocházejí nebo jsou takovým produktem nás samých, většinu těch problémů si způsobujeme nebo vytváříme sami. A proč? Protože ta naše úžasná inteligence nás vede k tomu, že neustále přicházíme s novými nápady nebo máme různé vize a představy a bohužel často jsou tyto vize a představy nerealistické, a protože jsou nerealistické, tak potom při snaze je naplnit, dochází k těm problémům a způsobujeme si tak, jak říkám, více problémů než užitku. A...

37:44

S: There is such practice. There is sometimes to see with some flower or some stamps to used like that. I this supposed to bring some good luck. Maybe a superstition.

I: Jenom taková vsuvka v naší tradici existuje taková praxe, kdy takto s pomocí květiny nebo něčeho jiného, co držíte v ruce, když s tím takhle kroužíte, tak to má přinést štěstí, štěstí těm, kdo to vidí. Možná je to jenom pověřčivost, ale stejně...

Tak a teď zpátky k tomu tématu, takže i když jsme obklopeni obtížemi, je možné, ve světě, který je nejistý, je možné zachovat si pevnou a klidnou mysl? Možné to je. Dokonce, i když jsme v prostředí, které je vůči nám například nepřátelské, tak je možné zůstat v klidu a zachovat si klidnou mysl.

38:43

S:/Wait wait, wait. I think we Tibetan years, years we used to carry these sort of spiritual thing, but fail to bring good luck.

I:/Vlastně pravda je, že po staletí my Tibeťané s sebou všude vozíme tyhle různé náboženské objekty a různě s nima máváme, ale to štěstí moc se nám nedaří. Tak a teď jenom...

S:/So that's it I think as a realistic person. Action is more important than just the wishful thinking.

I:/Takže realisticky řečeno akce nebo činy jsou důležitější než jenom přání, která nepřinášejí užitek.

39:31

I: A teď já to teda dokončím, na mentální úrovni například když máte třeba dva pacienty, kteří trpí toutéž bolestí, a dostává se jim stejné léčby, ale ten jeden pořád myslí na tu svoji bolest na to čím trpí a jak to nefunguje ta léčba, zatímco ten druhý si říká no tak jo bolí to, ale co, dá se s tím žít. Tak popravdě řečeno ten první kromě toho, že trpí tou bolestí, tak si to ještě tím svým přemýšlením a zaobíráním se tím pořád ještě zhoršuje, takže kromě té fyzické bolesti má ještě tu bolest mentální. Zatímco ten druhý má pořád tu fyzickou bolest, ale tímhle tím svým postojem nejenom, že se nevystavuje té mentální bolesti, ale možná ji svým způsobem ulehčí té bolesti, kterou cítí na té úrovni tělesné. Takže to je vlastně takový příklad toho jak je možné i v prostředí, které není jednoduché, které je obtížné zachovávat klidnou mysl, nebo zachovávat určitý pocti harmonie.

SECTION 8 - 40:35

S: So when we face some problem, if you look at that problem from one angle then you may feel – oh, terrible, but the same event, if you look from another angle – oh, that event, that tragedy also opens different opportunity. I think for example. We lost our own country. In my own case at the age of 16 I lost my freedom. Then age 24 I lost my own country and remain refugee and then worst thing last 50-60 years lot of suffering inside Tibet. Even now these days. I think some of you already know, things are very, very difficult. If I look from that angle then more frustrations, more

sadness but if you look from another angle I am often telling my friend last 30 or 40 years, now 32 years, I had a lot of sort of opportunity to meeting with more people and as a result I can learn many thing from them and also I can share my own views or experiences, so they also get some benefit. So this opportunity creates communist Chinese. **If I still remain inside Tibet and carry those ritual things and I myself also sit to pretended as a Holy person. Then you see not much touch reality. Become refugee, difficult situation, no time to pretend.** We have to accept the reality. So I believe because I come to India as a refugee and difficult sort of experience it really immense help I become more realistic. So is good. Then also I think as well as Tibetan Buddhism, Buddhist country is concerned in previously I think in early part, in early sort of 20th century, I think some books describe Tibetan Buddhism as Lamaism not genuine Buddhism. Then now last I think 50 years much more contact with outside world. So now even those sort of Buddhist countries which traditionally remained separately, now much become closer like that. So that tragic situation is sad, very sad but it brought some other good opportunity. So the same event look at from different angles, then your sadness reduce like that. And then also...oh yes, translate.

44:48

I: Když se například potýkáme se nějakým problémem, díváme se na něj z jednoho úhlu pohledu, tak se může jevit jako opravdu velký problém nebo jako něco tragického. Když se na tutéž věc podíváme z jiného úhlu pohledu, tak můžeme vidět, že například ten problém otevírá na druhé straně nějaké možnosti, které by tu jinak nebyly. Například, když se podíváme na to, co se událo za uplynulých několik desetiletí mého života. Když mi bylo 16 let, tak jsem přišel o svobodu, když mi bylo 24, tak jsem ztratil svou vlast a musel jsem odejít a stal se ze mě uprchlík, kterým jsem až dodnes. A za těch uplynulých 50 nebo 60 let ty věci, které se dějí v Tibetu, jsou skutečně strašlivé, nesmírně bolestné. Je nesmírně bolestné to, co se dělo v uplynulých desetiletích anebo jak asi mnoho z vás ví to, co se teď děje v Tibetu. Ta situace je opravdu velmi smutná a velmi tragická. Ale dá se na tuto celou otázku dívat i z úplně jiného úhlu pohledu. A sice díky tomu, že jsem byl nucen opustit Tibet, jsem byl také nucen se seznámit a setkávat se spoustou lidí po celém světě a měl jsem nesmírně velkou příležitost, dodnes ji mám, se od spousty lidí učit věcem, o kterých jsem já nebo my Tibetané vůbec nevěděli a na druhou stranu já mám

příležitost se dělit o svoje poznání s ostatními, takže to může přinášet užitek jak ostatním, tak mně samému. A dá se říci, že tahleta možnost byla vlastně nám dána komunistickou Čínou. A kdybych býval zůstal v Tibetu, tak bych asi dodneška mával těmi různými posvátnými objekty nebo bych seděl a předstíral, že jsem světější, než ve skutečnosti jsem. Ovšem, když jsem musel odejít do toho exilu, tak v exilu člověk nemá čas na to, aby něco předstíral. Protože je vlastně konfrontován s realitou takovou, jaká je. Takže tam není čas na to předstírat, že jsme posvátnější, než ve skutečnosti jsme a naopak vlastně jsem vděčen za tu příležitost, že jsem byl nucen se konfrontovat s realitou a stal se ze mě myslím mnohem realističtější člověk. A to je vlastně dobře, to je dobrý výsledek těch událostí. A také, co se týče tibetského buddhismu nebo buddhismu obecně, když si třeba čtete knížky z prvních dvou desetiletí 20. století, tak se tam dočítáte o tom, že tibetský buddhismus ve skutečnosti ani není buddhismus, že je to taková forma lamaismu. Ale díky té spolupráci a vzájemnému dialogu za těch několik uplynulých dekad došlo k tomu, že nejen se šíří povědomí o tom, co skutečně je tibetský buddhismus, ale také jiné buddhistické země, které dříve byly v jakési izolaci, a každý si tam pěstoval tu vlastní formu buddhismu, teď spolu mnohem více komunikují a dochází k mnohem většímu šíření vzájemných informací a poznatků. Takže to je taky vlastně velmi dobré. A je to tedy příklad toho, jak když se díváme na jednu věc z jednoho úhlu, jak se může jevit velmi tragicky, ale z druhého úhlu se může jevit jako něco, co otevírá příležitost něčemu novému.

SECTION 9 - 48:03

S: Usually people who have neither no interest about mind, or not much of sufficient information about mind, knowledge. Usually they have a feeling or impression mind is something one. Happy moment – that mind is happy. Sad- just that one mind sad. Something like that. So then something happen, something good things happen, happiness things happen and all joy there. Something sad things happen, they are very much worried, depressed, too much ups and downs. Other hand if person knows about the whole system of emotions or mind, sometimes I call the inner world. Of course a brain also is quite sophisticated, but those brain specialists they admit their knowledge about the entire information about brain still limited, not yet explored completely, they say. So the brain's structure itself quite complicated. Then mind or emotion even more complicated. I think one example. Change in brain level quite

fast, but change in mental level faster than light. So much more complex. So anyone who have better knowledge about the map of mind, emotions and the system of all these emotions, then much easier to tackle about our mental problems. So now here, obviously we everybody have the five senses of organs. Seeing, hearing, smelling, taste, touch. So usually we, these are more or less obvious. We usually heavily rely experiences on these level. **So is it people fond watch television, watch sports, or scenery, tourist mainly scenes – sightseeing, then music – hearing, and good smell, good taste, then good touch.** Then now for example. When I look at you, then close my eye, then still the picture of which I saw, is still there. Now the senses of sight organs already stop, now the reflection of that experience now experiencing on mental level. And also now while we are seeing you some music come here, hearing, heard. Your mind if concentrate, focusing on hearing then the object appears your eye but cannot bring cannot bring at sediment. So picture there, but your mind focusing...hearing. So then, so it cannot bring apprehension. So this shows, there are two levels of mind. One the level of organs, senses of organs, another mental itself. So now when we say trained mind or even I think education, actually education received by mental level not eye consciousness or hearing consciousness...may be physical training, maybe touch are physical sense of consciousness, but others are the subject which learned, acquired mainly at mental level. So now the mental level experience also used firstly goes according cause and effect, and then secondly simultaneous different mind thoughts or experiences due to other sort of experience or thought some effect destroyed. For example anger. Those anger which caused by sense of concern of other or anger just dislike other. So anger level, same anger something harsh sort of mental attitude but this big differences because the causing of that anger. One sense of concern of other wellbeing, one just dislike or some kind of negative feeling. So anger level more or less the same but because of the causes and also anger your mood good anger very weak not much intensity. When your mood is bad even a slight sort of event irritate much. So these are the mental sort of system in the dependency – cause and effect and also simultaneous sort of independency. **Therefore when we tackle such as anger, hatred if you know the whole system of emotion then much effective to train or handle like that.** So these are mentioned in the sort of religious texts but itself I consider just academic subject just signs. So last 30 years I had number of occasion discussing with modern scientist

these modes of mind or emotion's concern those brain specialist ...Also I need mindfulness I just forget about translation.

57:33

I: Když lidé nemají moc velký zájem o svou mysl nebo když o ní nemají příliš mnoho znalostí či informací, tak potom se jim může stát, když se vůbec vysloví to slovo mysl, tak se jim může zdát, že mysl je nějaká jedna věc, nezávislá samostatná jedna věc. A například pak si člověk může myslet, že když je šťastný, tak ta jeho jedna mysl je šťastná. Když je smutný, tak ta jedna mysl nebo to čemu říká mysl je smutné a že to zkrátka je jenom takhle černobílé, že na tom není nic dalšího, co by se dalo poznávat nebo zkoumat. Ovšem to vede k tomu, že potom když se člověk ve svém životě setká s něčím dobrým, když je šťastný, tak podlehne takovému nadšení a jako by ho vlastně ani nenapadlo, že se to může změnit, že to štěstí se může vlastně v kterémkoliv okamžiku zase proměnit v něco jiného. To člověk nevidí, protože si představuje, že ta mysl je jenom jedna je šťastná a hotovo a stejně tak potom když je člověk nešťastný nebo když se stane něco nepříznivého, tak máme tendenci upadat do deprese považovat to za něco definitivního, co už se nezmění, že naše mysl je zkrátka nešťastná a tím to končí. Ovšem pokud se začneme věnovat tomu celému mentálnímu systému, tomu jak naše mysl funguje trochu podrobněji, tak uvidíme, že to je celý takový svět s miliardou různých aspektů, a že se vůbec nedá říci, že máme jednu mysl, která je buď taková, nebo maková a tím to končí. A jak víme i z vědeckých poznatků, mozek jako takový je nesmírně složitým a vědci sami tvrdí, že se jim ještě nepodařilo vlastně pochopit a prozkoumat to, jakým způsobem mozek opravdu funguje. A to se týká toho fyzického mozku, a když mluvíme o mysli, tak je to ještě mnohem složitější. A když mluvíme nejen o myšlenkách, ale o emocích, tak to potom nabude na komplikovanosti ještě mnohem více. Říká se, že jakékoliv změny, ke kterým dochází na úrovni mozku, jsou nesmírně rychlé, ale změny, ke kterým dochází pouze na té mentální úrovni, ty jsou ještě rychlejší, mají v podstatě ještě, dalo by se říci, že mají rychlost světla. A když tedy začneme chápat lépe, jak naše mysl funguje, tak potom bude pro nás i jednodušší se potýkat s různými stavy naší mysli a nemuset jim podléhat jaksi pasivně. Ale vlastně se můžeme naučit s tou vlastní myslí pracovat. Základním předpokladem je to, že my všichni máme smyslová čidla nebo smysly to znamená, že všichni jsme vybaveni zrakem, sluchem, čichem, chutí a smyslem doteku. A na tahleta čidla nebo tyhle smysly jsou nám

základním zdrojem informací o tom, co se děje ve světě, kolem nás a o tom co my sami ve světě děláme. Takže například se potom díváme v televizi na nějaký sport, ale přitom jsou neustále aktivní tahle čidla a všechny informace, které dostáváme, jsou zprostředkovány právě jimi. Nebo stejně tak když vidíte v Praze turisty, kteří se prochází a prohlíží si pamětihodná místa, tak při tom také spoléhají na čidlo zraku, čidlo sluchu a tak dále. A například když já se dívám takhle na vás, tak vás všechny vidím a potom když zavřu oči, tak stejně mám ten obraz nebo ten otisk ještě pořád ho vidím, ale vidím ho na mentální úrovni ne už na úrovni toho zrakového vjemu. Je to vlastně takový odraz v mysli. A stejně tak když se na vás budu dívat, ale v tom zazní někde nějaká hudba a moje pozornost se ubere tím směrem, soustředí se na to sluchové vnímání toho zvuku, tak potom i když uvidím ten obraz, tak ho vlastně nebudu rozpoznávat, že tam nedojde k tomu rozpoznání. A tímto způsobem vidíme, že vlastně mysl existuje přinejmenším řečeno na takových dvou úrovních, přičemž ta první úroveň to je to bezprostřední, to jsou ty bezprostřední informace, které získáváme prostřednictvím těch čidel a potom je tu ta mentální úroveň, která je již na těch čidlech jaksi nezávislá. A potom, když cvičíme mysl, nebo když se snažíme svou vlastní mysl cvičit, nebo vlastně i jakékoliv vzdělávání by se dalo říci, spočívá v tom, že se to odehrává na té mentální úrovni mysli. Možná nějaký fyzický výcvik nebo nějaká fyzická cvičení, tělesná cvičení spočívá nebo závisí pouze na těch čidlech ovšem cokoli, co se týká vzdělávání, poznávání nebo učení se tak závisí na té mentální úrovni. A ty zkušenosti, jakékoliv zkušenosti, které prožíváme na té mentální úrovni, se ještě ke všemu, aby to bylo ještě složitější, řídí příčinou a následkem nebo zákonem příčiny a následku. Neustále tam dochází k tomu, že něco způsobuje a něco je následkem něčeho jiného a ještě aby to bylo složitější, tak tyhle příčiny a následky se mohou odehrávat simultánně nebo zároveň na několika úrovních. Například si vezměte hněv. Hněv jako taková emoce může být jedna, ale záleží na tom, jestli ten hněv povstává z toho, že se hněváme proto, že nám záleží na tom, aby se někdo měl dobře, a z nějaké příčiny jsme se v té souvislosti museli rozhněvat anebo se hněváme proto, že se nám zkrátka někdo nelíbí, zlobíme se na něj a projevujeme na něj ten hněv. Tak tohle je sice jeden hněv, ale dvě různé příčiny, a protože jsou to různé příčiny, tak potom ten hněv povede k různým následkům. Stejně tak hněv se může projevovat jinak, když jsme v dobré náladě, když máme dobrou náladu, stane se něco, co by nás mohlo rozčítit, ale ta dobrá nálada je natolik silná, že nás to tak moc zase nevyvede z míry. Naopak když máte nějakou špatnou

náladu a stane se nějaká drobnost, tak vás to může iritovat nebo rozčítit mnohem víc. Takže to je taky taková příčina, následek, nebo vidíme takovou relativitu té emoce na té mentální úrovni. A když tedy se musíme zabývat, nebo když se snažíme ve své praxi zabývat hněvem a nenávistí a nějak se jich zbavovat nebo je chápat, tak ten systém může být mnohem efektivnější, když víme, jak mysl funguje, jakým způsobem s myslí můžeme pracovat. Mimochodem to, co jsem teďka řekl, se píše v různých náboženských textech, ale myslím, že je to taková logická polopatická záležitost, že to vůbec nemusí být nějak nábožensky konotováno.

SECTION 10 - 1:04:32

S: Last now about 30 years I had number of occasion discussing with scientists mainly neuroscientists and of course psychologists so it become as it is sort of meeting number of occasion it become clear as far as knowledge about matter is concerned modern science highly developed, as far as knowledge about emotion, about mind is concerned the traditional Indian sort of science of mind is much advanced. So meeting with scientists and scholars according Indian traditional knowledge about mind, the meeting is immense benefit (mutual?) learning... So anyway here is my main point is training of certain more views more holistic and also some training of warm heartiness then when we experience some sort of difficulties, some problems and also mental level some sort of worries some sadness, some fear that through training we can reduce it. So that is main point which I share with you, the troubled world you can keep your inner peace of mind on the basis of your self-confidence, inner strength. Here the general speaking, honesty, truthful, transparent these are very important source of inner strength you carry your conduct altruistic way then nothing to hide. So you can carry your activities transparently that brings your own self-confidence. That also creates genuine sort of trust each other. Trust is the basis of friendship. Friendship is the basis of cooperation that is the basis of building a happy society. So we are social animal we have to make effort to create sort of happy society. Happy society will not bring by money, power. Money power bring more sense of competition, sense of jealousy, because too much greed there, then suspicion, competition these things happen so therefore the money and power alone make it more unhealthy society. With inner value, looking inward more... it is possible with fuller knowledge about world of emotions. Then we can create firstly happy individual. Then through that way happy family. And one family, 100 family,

1000 family that is a community so through that way we can built happy society, happy community. So that I want to share with you. Now some questions. You already have some written question and also I prefer some direct questions from audience. Of course not many but I think a few. I'd like to take that. But some of them may be written question and some selection also there are some kind of censorship you may feel that so direct question here and there. And then I want, I warn you, please bring complicated nice reasonable questions, then I feel very happy to answer. But sometimes narrow, silly questions then not much interest.

I: Za uplynulých 30 let jsem se již mnohokrát setkal na různých fórech s vědci, kteří se zejména zabývají otázkami fungování lidského mozku a také s psychology a psychiatry a v podstatě se kontinuálně setkáváme téměř každý rok a diskutujeme o poznatcích z oblasti vědy o fungování mozku a také z oblasti vědy o psychologie a psychiatrie a také z hlediska východních nebo indických tradic poznávání mysli a fungování mysli a celkově je tahle spolupráce velmi přínosná. Co se týče těch poznatků o tom materiálním fungování nebo fyzickém fungování lidského těla, lidského mozku tak je samozřejmě to poznání západní vědy zcela bezprecedentní. Ovšem co se týká toho jemného fungování mysli jako takové, tam se stále ještě máme co učit právě od těch velkých učenců starých indických tradic, které se již po tisíciletí zabývají zkoumáním fungování mysli a celkově je tedy tahleta debata nesmírně přínosná a nadále pokračuje. Já jsem vždycky moc rád, když se jí můžu zúčastnit nebo můžu vyslechnout ty nejnovější poznatky. A co bych ovšem chtěl říct nebo co z toho vyplívá a sice když se budeme cvičit v tom, abychom dokázali věci vnímat nejenom z jednoho úhlu ale z mnohem širšího pohledu a to vždycky nejenom když si na to někdy vzpomeneme a stejně tak, když se budeme zároveň cvičit v rozvíjení srdce, které je dobré nebo v rozvíjení soucítění vůči ostatním, tak to nám právě může dát tu potřebnou stabilitu, potřebný klid, který nám může pomoci nalézt štěstí ve světě, který je nejistý nebo který je plný problémů a obtíží, tak jako tomu teď je. To je tedy to hlavní poselství, které bych vám zde chtěl předat, ještě než se dostaneme k těm otázkám. A sice v nejistém světě, nebo když jsme obklopeni nejistotami a překážkami, jak si můžeme zachovat klid mysli? Můžeme si ho zachovat na základě sebedůvěry a na základě vnitřní síly. A ta vnitřní síla a sebedůvěra musí logicky vycházet z naší vlastní upřímnosti, pravdivosti a z transparentnosti toho, co děláme. Když se chováme tak, že se nemusíme za nic

stydět, když se chováme altruistickým způsobem, když nám vždycky leží na srdci dobro druhých, tak potom nemusíme nikdy před nikým nic schovávat, nemusíme se nijak stydět za to, co děláme a tak můžeme, odtud právě může pramenit ta naše vnitřní síla a jakési sebevědomí, zdravé sebevědomí nebo sebedůvěra, protože se vždy můžeme chovat tak, jací opravdu jsme. Nemusíme nikdy nic předstírat nebo nikdy nic zakrývat a tohle je důležité protože když se můžeme chovat tímhle způsobem, upřímně a pravdivě tak to potom vyvolává ve vztahu s druhými upřímnou důvěru a tam kde je důvěra, tam je také úcta a tam kde je důvěra, úcta tam může vzniknout skutečné přátelství a tam kde vzniká skutečné přátelství to je místo, kde můžeme opravdu spolupracovat nebo vzájemně si pomáhat. A tímhle způsobem potom můžeme postupně vybudovat společnost, která je šťastná a protože jsme společenská stvoření, naše štěstí vždycky závisí na vnějších okolnostech a na společnosti jako takové, tak je důležité, abychom právě tímto způsobem dokázali to štěstí ve společnosti vytvářet. Pokud si myslíme, že jenom tím, že ve společnosti bude více peněz a více moci, že tím nějak dosáhneme šťastnější společnosti, tak to jsme na omylu, protože peníze a moc většinou přinášejí s sebou kromě těch dobrých věcí také soutěživost a žárlivost a s tím také přichází vzájemná podezřívavost a odtud nemůže pramenit skutečné štěstí nebo skutečné přátelství, které se zakládá na důvěře. A proto je důležité pěstovat vnitřní hodnoty a také poznávat sebe sama a svou vlastní mysl. A když jakožto jednotlivci budeme schopni tímto způsobem fungovat, tak můžeme společně vytvořit společnost, která je šťastná a v takové společnosti potom můžou žít rodiny, které jsou šťastné, a když máte jednu, sto nebo tisíc rodin, tak už máte šťastné společenství. Tak o to bych se zde s vámi chtěl zejména podělit. A teď bych vás rád vyzval k otázkám. Já tu sice mám několik otázek již předem napsaných, ale dal bych přednost tomu, kdybyste se mě mohli zeptat přímo, ale to s tou jednou podmínkou, pokud budete klást otázky, které jsou nějak jaksi omezené nebo nejsou příliš vážně míněné, tak na ty se mi odpovídat moc chtít nebude. Ale pokud byste chtěli pokládat otázky, které jsou komplexní, rozumné a skutečně zajímavé tak prosím do toho.

SECTION 11 - 1:16:29

I: Jakou sílu mají prosby obyčejného člověka za lepší svět?

I: How powerful are aspirations or prayers of an ordinary person who is praying or wishing for a better world?

S: Frankly speaking as a Buddhist in my daily practice including prayer, but effect from prayer, individual for mental peace or keep hopes very helpful. **But for community, for world (shaking his head in disapproval) not much effect.** I think humanity at least 3-4 000 years always prays to God but lot of miserable things happened on this planet. So I don't believe. Action is more important than prayer.

1:17:40

I: Takže upřímně řečeno já samozřejmě jakožto buddhistický mnich každý den provozuji svoji praxi a součástí té jsou také dobrá přání nebo modlitby o to, aby byl svět lepší. Na té individuální úrovni jako když si člověk přeje tato dobrá přání, tak je to velmi dobré pro jeho vlastní klid mysli pro jeho vlastně vnitřní mentální zdraví, **ale pro společnost jako takovou upřímně řečeno to moc užitečné není.** Za poslední 3 tisíce nebo 4 tisíce let, možná ještě déle, se lidé na celém světě neustále modlí za všechno možné, modlí se k Bohu a stejně se ve světě děje spousta věcí, které jsou špatné. Takže upřímně řečeno si myslím, že z toho praktického hlediska jsou důležitější činy než modlitby.

SECTION 12 - 1:18:30

S: About two years ago one Indian state, the state government they built one Buddhist temple. Then open ceremony that state government invited me. I also went there. I went there so then the leader of the state government, chief minister, he expressed with Buddhist blessing his state rapidly prospered. Then my turn to speak. **Then, of course, I know the chief minister very well, so I expressed if your state can rapidly develop due to Buddhist blessing then your state much earlier must develop because Buddhist blessing last 2500 years already there.** Then the Buddhist blessing must go through chief minister's hand, if blessing go through chief minister's hand then development will take place. So that means finally entire depend on action no prayer.

I: Zhruba asi před dvěma lety v jednom indickém státě inaugurovala tamní vláda nově postavený buddhistický chrám a mě na tu inauguraci nebo na to otevření také pozvali a ten vrchní ministr toho dotyčného státu měl projev a u té příležitosti také řekl, že kéž s požehnáním Buddhy se teď náš stát rozvíjí a kéž rychle dosáhneme blahobytu a prosperity. **Potom přešla řada na mě, abych taky měl řeč, a já toho vrchního ministra**

z toho státu shodou okolností velmi dobře znám, a tak jsem se nebál mu říci, že kdyby se jeho stát měl rozvíjet s požehnáním Buddha, tak by se tomu tak muselo stát už dávno, protože Buddhovo požehnání je s námi už 2500 let, ale na tom státě se to ještě nijak neprojevílo. A tak jsem mu řekl, že Buddhovo požehnání je sice hezké, ale k rozvoji toho konkrétního státu to povede jenom tehdy, pokud to Buddhovo požehnání vstoupí do rukou toho vrchního ministra a ten prostřednictvím činů se opravdu zasadí o tom, aby se tomu státu vedlo dobře.

SECTION 13 - 1:20

I: Jak v sobě potlačit negativní myšlenky a pocity vůči lidem, kteří ostatním ubližují?
Děkuji v hluboké úctě Dana.

I: How is it possible to suppress negative thoughts in ourselves towards people who harm others?

S: Yes it is sort of natural if someone harms on you as a sort of defence measure emotional level, you may develop some kind of anger. It is actually protect yourself. But then use human intelligence, what really help out of anger. Then you realize anger itself will not protect you or will not harm the trouble maker but anger only destroy your peace of mind. That constant anger eventually ruin your own physical health. So in case you need some kind of appropriate counter action for their own dream without anger use human intelligence and objectively analyze the situation then find out the troublemaker's weak sort of spot, then try to hit. It is much better.

I: Když vidíme, že se někomu děje nějaké příkoří nebo že někdo ubližuje ostatním nebo nám, tak je zcela přirozené pociťovat hněv, je to přirozené a děje se to všem. Ale je důležité potom použít vlastní inteligenci k tomu, abychom rozpoznali, že ten hněv samotný nejenom že nás neochrání nebo toho, komu se děje to příkoří ten hněv neochrání, ale ani ten hněv nezpůsobí žádnou újmu tomu člověku, který je zdrojem toho ublížení, a tudíž je hněv jako takový zcela neúčinný. Jediné k čemu hněv povede je, že nás zbaví našeho vlastního klidu mysli a pokud v tom hněvu budeme setrvávat dlouhodobě, tak se to může podepsat vážně i na našem zdravotním stavu. Ale, co můžeme udělat je, že pokud existuje nějaký čin nebo nějaká metoda, jak můžeme zabránit tomu, aby ten člověk nadále provozoval to, co provozuje a co

ubližuje nám anebo druhým, tak to můžeme zcela logicky beze hněvu s chladnou hlavou analyzovat a když se nám podaří nalézt to slabé místo toho protivníka, tak na to potom zaútočit (smiling).

SECTION 14 – 1:23:20

S: Yes now question directly

L: Hello, can you her me? Your Holiness my name is Ladislav I come from Slovakia. I want to ask you two I hope good questions.

S: As I cannot see till you put the question. Then I will judge good question or bad question.

L: I was able to discover the joy of helping others and I am very happy I was able to do this. We all have families. Mothers, brothers, sisters which we all love, you just said how to love your enemy but loving you mother and sister and then losing your mother, your sister your brother is probably for many of us the most stressing event of our lives. How do you recommend or how have you dealt with any serious situation on a personal level.

I: Já to přeložím zatím tu otázku.

S: Yes speak.

I: Mé jméno je Ladislav, pocházím ze Slovenska a mám dvě otázky, dvě dobré otázky. Jeho svatost na to říkal, jestli jsou dobré, to se ukáže, až je vyřknete. Tak ta otázka spočívá v tom, měl jsem tu příležitost rozpoznat radost, která spočívá v pomáhání druhým. A všichni lidé máme své blízké, které máme velmi rádi jako svoje rodiče, svoje sourozence, ty které milujeme a tak dále. A chtěl bych vás požádat o radu, co se týče toho, když ztratíme naše milované, když například přijdeme o svoji matku, svoji sestru a podobně, tak jak se můžeme, jak můžeme nejlépe čelit takovéto situaci, která nevyhnutelně každého z nás potká.

S: Firstly all seven billion human being on this planet eventually have to die, have to depart. It is nature process.

1:27

I: Zaprvé všech 7 miliard lidí žijící na této planet musí zemřít. To je zkrátka přirozený proces a musí se to stát.

S: And one's own sort of death is much better to think what death and consider death is part of our life.

I: A je velmi užitečné vnímat tu realitu naší vlastní smrti, mít ji vždycky na vědomí a chápat, že smrt je součástí našeho života.

S: Then one example my own case, when my teacher, my tutor whom I received the full ordination of monk. And also I received the actual sort of teaching, many text. So when he passed away I felt some kind of solid rock which I can lean that no longer there. So you have feeling sort of helpless. Then I think I reasoning myself now since my teacher no longer with us, now I have more sort of responsibility to carry fulfilment of my late duty, my tutor's wish or desire. So you see that tragedy translate into more my determination and enthusiasm like that. So that you can do. As your dear parents or brothers, sisters passed away, then you should reflect their desire, their wish about you. You should fulfil their wish and their dreams like that. That I practice that. And recently I was in Japan, the place were earthquake, tsunami and radiological activities. I told them, tragedy already happened now instead of just worry, worry, worry about the tragedy, better to look forward and rebuilt better town, better home. And preferably on more higher place or hillside. I mentioned that. So no use too much worry, already happened. That worry will not reduce that tragedy already happened. So we have to use our human intelligence and then as consequence why use too much worry and demoralize, instead of that look forward more enthusiasm, more will power, and make effort that's much better.

I: Z mé vlastní zkušenosti, když zemřel můj učitel a vlastně můj vychovatel, od kterého jsem obdržel své plné mnišské vysvěcení a také jsem od něj obdržel mnoho učení, mnoho textů a rad, tak ten když zemřel, tak to pro mě byl nesmírný šok. Měl jsem takový pocit, že předtím, když žil, byl pro mě takovou pevnou skálou, o kterou

jsem se mohl vždycky opřít. Ale teď tu najednou nebyl a já jsem si připadal zcela bezmocně. Ale potom jsem se zamyslel a došlo mi, že když tu teď můj učitel již není, tak mám vlastně ještě větší zodpovědnost, než jsem měl předtím, když tu byl. A sice, že mám zodpovědnost naplnit to vše, co mě učil, to vše v co doufal, že v tomto životě dokážu a že budu dělat, tak teď mám velkou zodpovědnost to opravdu naplnit takhle jeho přání a ty jeho instrukce. A tak se v podstatě takhle tragédie mohla proměnit v moje odhodlání nebo ve větší elán v tom odhodlání dělat to, co mě tento učitel naučil. A stejně tak, když odcházejí naši drazí a naši milovaní ať jsou to naši rodiče nebo naši sourozenci a tak dále, tak samozřejmě je to ta velká tragédie, je to velmi smutné ale je potřeba abychom v tom dokázali nalézt to odhodlání k životu ještě lepšímu, než jaký jsme ho vedli doteď, a sice k životu, ve kterém naplníme jejich přání, jejich sny, tak aby oni z toho oni mohli mít radost, nebo aby se naplnilo to, jaká očekávání v nás vkládali. Já sám tedy aspoň tohle praktikuji při takovýchto příležitostech. Nedávno jsem byl v Japonsku, v těch místech, kde letos na jaře došlo k té tragédii, k tomu tragickému zemětřesení a následné tsunami a ještě k té radioaktivní tragédii. A když jsem tam s těmi lidmi, kteří tím byli všichni postiženi, hovořil, tak jsem jim říkal, že teď už ta tragédie skončila, že teď je pasé a teď je potřeba, abyste se podívali do budoucnosti, abyste budovali ještě s větším odhodláním a elánem nová a lepší města, abyste si je budovali na místech, která jsou trochu výše položená dál od moře. A teďka již trápením se a přemýšlením o té tragédii nic dobrého nezískáte, a proto je lepší místo toho abychom se trápili, pohlédnout do budoucnosti a žít ještě lépe než jsme to dokázali předtím. Takže to je takové důležité poselství a je potřeba v takových těžkých okamžicích právě používat tu naši lidskou inteligenci, abychom se dokázali tímhle způsobem nasměrovat.

L: Thank you. I hope the first question was not too bad.

SECTION 15 – 1:33:44

L: Thank you. I hope the first question was not too bad.

S: Good question.

L: Second very quick one because there is other people who want to ask you a question is: You want to make the world little bit better place and I feel when people

touch pain through compassion when they feel the pain of others they can only truly feel it through and help. Many politicians, many leaders do not feel these possibly and if they would feel it they would be more actionable. As you like to say. Do you think it is worth to spend a lot of time trying to make our current leaders more compassionate and how we can help them touch pain or invest most of our time to our children and to our youth so they become better leaders with more compassion? Thank you very much.

I: Já se to pokusím přeložit. Tak druhá otázka vy Vaše Svatosti trávíte většinu času tím, že se snažíte tento svět učinit lepším místem k životu a moje otázka je krátká a spočívá v tom, že zdá se, že lidé vidí nebo zakusí bolest druhých, tak potom se stanou lepšími lidmi a dokážou jim pomáhat. Myslíte si, že stojí za to investovat energii do toho, abychom nějakým způsobem měnili své současné vůdce a politiky k tomu, aby se stali lidmi, kteří jsou více soucitní, anebo bychom měli spíše věnovat tu energii na to, abychom tímto způsobem vedli mladou generaci, děti k tomu, aby byly soucitnější, aby dokázaly žít soucitnějším způsobem.

S: I'd like to mention among the audience there are I think ten who have sort of questions come one side, I think this side if took microphone, one here and one here you only one then come this side then I think much easier or save time.

S: Now answer for your question. It is true...many people who have power as think money, power is more important than moral ethics. So that's why unnecessary problems, unnecessary suffering to innocent people happen. However, we can't blame these people because these people from where they come is all society were not much concerned about these values, only think about money or good house, good car. So the people or generation who come that kind of society with that kind of education where not much sort of pay attention about warm heartiness, then these will lead like that. So change must take place from public level, that also through education not from preaching. From kindergarten up to university. Now here I would like to make some sort of explanation about compassion. Compassion should not consider as a "*pityness*", no. Genuine compassion with respect. And then also some kind of love compassion is a part of our nature because of our biological factor. Mother's love to their children, the family love each other as kind of part of the

nature. But that kind of love is actually very much mixed with attachment. So attachment always biased so there attachment too much attachment there, the hatred also comes.

S: So what should finish?

O: We have time for one more question from the audience and then I am afraid we have...

S: Okay, Yes I obey you, your instruction. So his instruction is very good, then I can leave. So good.

S: So anyway. That kind of sort of one's biased love is biological factor very much oriented about other's attitude. Attitude. So that kind of biased love and compassion cannot extend your enemy. Now with help of human intelligence reasoning we can promote that limited compassion for further infinity that can be unbiased compassion. Not because oriented other's attitude but being itself. So that even your enemy also part of the society, part of the society. Like me. So they also right receive our love and our compassion. So that kind of unbiased love compassion can develop only through training with awareness, so here education is very important.

1:41:07

I: Máte pravdu, to je zpátky k té otázce, mnoho lidí, kteří jsou dnes u moci, tak věří tomu, že peníze a moc jsou důležitější než morální nebo etické hodnoty. Bohužel tomu tak je a bohužel tomu tak často je na úkor nevinných lidí, kteří na to doplácí. Ovšem musíme si zodpovědně uvědomit, že tihle lidé, naši politici, nebo naši vůdci pocházejí ze stejné společnosti, kterou vytváříme my, nebo ze které pocházíme my, a protože je to společnost, ve které se celkově nepřikládá morálním a etickým hodnotám příliš velký význam, tak potom nemůžeme očekávat, že zrovna tito politici, kteří jsou jedním z nás, pocházejí ze stejného prostředí, by měli být nějakým způsobem jiní. A je pravda, že bude velmi obtížné tyhle lidi měnit, protože zkrátka svá přesvědčení už mají a jednají, jak jednají na základě svého přesvědčení. A proto jak navrhuje, by bylo efektivnější tu změnu začínat od lidí mladých od dětí možná a to prostřednictvím ne nějakého kázání, ale prostřednictvím vzdělávání a výuky a to

počínaje školkami až po univerzity. V podstatě po celou tu dobu kdy děti a studenti procházejí vzděláváním, by kromě všech ostatních předmětů, mělo by se jim dostávat také vzdělání v otázkách etiky a morálky. Ale zejména vzdělávání, co se týče rozvíjení soucítění nebo postoje dobrého srdce, postoje péče o druhé. Ten postoj péče o druhé nebo postoj soucítění je nám velmi přirozený, všem lidským bytostem je přímo vlastní a je to možné dokázat na příkladu lásky a soucítění, které každá maminka cítí vůči svým dětem, a to soucítění je zcela neomezené. Ovšem tohle biologické, nebo biologicky determinované soucítění a láska jsou, v nich je jakási příměs, a sice příměs připoutanosti a tahle láska nebo soucítění nemusí být vždy zcela nestranná. Protože závisí na tom, v jakém je vůči nám ten objekt našeho soucítění nebo lásky postavený. Pokud je to náš příbuzný nebo naše rodina, naše vlastní dítě anebo ne, pokud je to náš nepřítel. Když je to náš nepřítel tak potom jenom na základě toho biologického soucítění těžko v sobě nalezneme lásku a otevřenost, vůči vlastnímu nepříteli. **A tady je právě potřeba prostřednictvím vzdělávání a výuky naší společností šířit to pochopení, že je potřeba použít vlastní inteligenci k tomu, abychom mohli jaksi upgradovat to základní soucítění na vyšší úroveň a to sice na úroveň takovou, kdy to soucítění může plynout vůči všem bytostem, ať jsou to naši blízcí naši příbuzní naši přátelé a nebo dokonce i naši nepřátelé, protože to bude na základě našeho pochopení, že všichni lidé jsou stejní, že jsou, že i naši nepřátelé jsou lidé stejní jako jsme my, a že stejně tak jako my sami mají i oni nárok na toleranci na pochopení a na naše soucítění.** A tímto způsobem je tedy třeba rozvíjet neomezenou nebo nestrannou lásku a soucítění vůči všem, a to je ovšem potřeba dělat prostřednictvím výcviku mysli a prostřednictvím vzdělávání.

SECTION 16 – 1:44:44

L: Last question? Could I ask the question as I am already holding the microphone?

S: Yes

L: Yes Holiness?

S: Yes

L: My name is Ladislava Jasanska and I have a question in the morning at the philosophy faculty. You mentioned that each of us is responsible for own happiness yet we are social animals and thus we are also responsible for the wellbeing of others. Sometimes we are faced with a situation where the interests of others conflict with our own or we are members of two different communities and we are supposed to decide on behalf of both of them and the interests of those communities conflict. How do you suggest to make a good decision? Thank you.

I: Tak já to mezitím přeložím, Vaše Svatosti dnes ráno při debatě na filozofické fakultě jste se zmiňoval o tom, že každý z nás je zodpovědný za své vlastní štěstí, ale zároveň jsme také tvoří společenství a proto je naše vlastní štěstí závislé na ostatních, na celé společnosti. A v tomto kontextu bych se chtěla zeptat, někdy se ve společnosti nalzáme v takové situaci, kde například štěstí určité skupiny lidí je jaksi v konfliktu se štěstím jiné skupiny lidí. Nebo blahobyť jedné komunity je v rozporu nebo zdá se být v rozporu s blahobytem či spokojeností jiné komunity a jak nejlépe v takovýchto případech rozhodovat?

S: I think that depend on the real issue, where differences. **The point which two party have different sort of views. Is not so important leave it. You should be neutral, better.** If this is a point of differences is something very serious matter and both is concerned about the well being of the community. Then synthesize. Or some serious differences, then some kind of compromise. Otherwise you see, it is harmful. It is some important issue then divide it, then even not good. So if possible synthesize. If not some kind of compromise. That I feel. Otherwise I don't know. **Or buy with money (laughing).**

I: To by asi záleželo na tom konkrétním problému nebo na té konkrétní situaci. **Ale obecně se dá říci, když mají na jednu věc dvě strany rozdílný názor a zdá se, že obě dvě mají svým způsobem pravdu, tak možná v některých těch případech ta otázka nebo ten spor ani není tak důležitý, můžeme to zkrátka nechat být a vy můžete zůstat neutrální a nestavět se ani na jednu z těch dvou stran.** Když se jedná ale o něco, co je opravdu důležité a kde opravdu jde o blahobyť těch komunit nebo těch lidí, tak potom je dobré za každou cenu nebo co nejvíce to jde, se snažit nalézt nějakou syntézu nějak spojit ty dva pohledy nebo ta dvě řešení a nalézt řešení společně, anebo

pokud to nejde, taková syntéza není možná, tak zkrátka nalézt kompromis na základě určitých ústupků na obou stranách. To je myslím velmi důležité a je pravda, že když je to nějaká důležitá otázka a existuje o ni spor jako různé názory a pokud se s tím nic nedělá, nijak se to neřeší a zůstane tam ten rozpor, tak to pro společnost není dobré. Takže pokud to jde tak nelézat buďto společné řešení nebo kompromis. **A pokud to nejde, tak možná můžete tu druhou stranu koupit penězi (smiling).**

SECTION 17 – 1:49:36

S: One more question

I: Ještě psaná otázka

L: Your Holiness what are you missing most in your life? Is there something that you want but don't have at the moment?

I: Vaše svatosti, co vám ve vašem životě nejvíc chybí? Je něco co byste si přál a co v současné době nemáte?

S: Of course, as a human being that I really sort of want – the peaceful world. In order to create peaceful world we must cultivate peace within us. Through inner peace we can develop peaceful family, peaceful community peaceful globe and leadership also as I mentioned earlier through that kind of society leaders also really compassionate and thoughtful. So I feel we are at the beginning of 21st century and I want to ask you, ask audience those people whose age below 20, 30 raise your hand.

I: Komu z vás je méně jak 20, 30 let zvedněte ruku.

S: How many? Majority. I cannot see clearly, can you see?

I: It looks like majority, more than half.

S: Then above 70 how many?

I: A teď komu z vás je nad 70?

S: I'll raise my hand.

I: Já mimo jiné.

S: Above 70, very few.

I: Velmi málo.

S: So above I think even 50, 60, 70 our generation belongs to 20th century. Our century gone. We also ready to say bye bye. Goodbye. So the generation who below 20, 30 you really belongs to 21st century. So it is your shoulder the responsibility to create better world, peaceful world entirely depend on your shoulder. So in order to tell other people we have to create peaceful world, firstly you yourself. When you face some problem, some sort of opposition you must keep your faith and handle that problem through peaceful means. Then you can tell other people ...this is the proper way not through violence but only through reasons and non-violence that way we have solve. So first you yourself practice that, then tell other people I practice that so it is much benefit so you also should follow that way. That's the way to educate other people. So this is number one from dream. I will not see I was telling...when I met a young men a students in America at these different places, I am telling them when you achieve that sort of real happy humanities home, peaceful home, peaceful world, I may not see that but I either heaven or hell, I will watch you whether you are implementing these or not. I will watch you. So I am telling them that way. So here you also seem much the youth who below 20, 30. So similarly I will watch you, those young Czechs really making sincere effort or not. I will check you.

1:55:04

I: Takže odpověď na tu otázku, co by si jeho svatost přál, čeho se mu teď nedostává, tak jeho svatost odpovídá. Jakožto člověk jakožto lidská bytost bych samozřejmě chtěl svět, který žije v klidu a míru. A tak náš svět v současné době úplně nevypadá. A také chápu, že abych mohl žít ve světě, který je v klidu a míru, tak musím nejprve nalézt klid a mír sám v sobě. Musím v sobě pěstovat vnitřní klid a tímto způsobem, když se mi podaří, abych sám byl v klidu, abych měl klidnou mysl, tak můžu doufat, že i mé okolí bude klidnější a můžeme takto doufat, že z jednotlivců, kteří naleznou vnitřní klid nebo vnitřní štěstí mohou poté vzniknout šťastné rodiny, šťastné

společnosti, šťastné komunity a tak dále jak již jsem to zmiňoval dříve. A to tím způsobem, že vznikne taková společnost, ze které i politici, kteří z ní vycházejí, budou lidé s morálními a etickými hodnotami, lidé, kteří budou schopni nebo kteří budou mít tyto stejné hodnoty jako celá společnost. My se teď nacházíme na prahu nebo již na začátku 21. století, a když se tady podíváme na naše hledíště, tak většina z vás, více jak polovina lidí z vás zde jste zvedli ruku, jako že je vám méně než 30 let. A když se jeho svatost ptal, kolika lidem je více jak 70, tak to bylo opravdu jenom pár lidí. A jeho svatost říká, že nejenom my, komu je přes 70, ale i ti komu je přes 60,50 v podstatě i 40 tak už jsme generací, která byla generací 20 století. To naše století už je pryč a my, někteří z nás se již také chystáme pomalu rozloučit a teď nastává to století, nebo my máme století, které je stoletím té další generace, vás všech, kteří jste zvedli ruce, že je vám méně než 30, vás všech mladých lidí. A proto ta zodpovědnost za to, aby se ve světě šířil mír, aby mohl svět žít v klidu a míru, ta zodpovědnost spočívá teď na vašich bedrech. Na bedrech vás, co jste zvedli ty ruce, vás mladých, mladé generace. A jakým způsobem ovšem tu zodpovědnost můžete nést. Můžete ji nést nebo začít s ní tak, že když se ve svém životě setkáte s nějakými problémy, tak je budete řešit nenásilně, logicky s klidnou hlavou. Budete schopni používat vlastní inteligenci k tomu, abyste jednali v zájmu druhých a abyste jednali bez používání násilí, bez používání hněvu. Když se vám tohle bude dařit, tak teprve potom můžete začít nabádat druhé k tomu, aby se takhle chovali, nebo jim můžete říkat, já to takhle dělám, funguje to a radím vám, abyste dělali to samé. Tak to je ten můj první sen a vlastně za něj zodpovídá ta mladá generace, za splnění toho mého snu číslo jedna. A můj druhý sen, mé druhé přání je přání, které již jsem zmiňoval v Americe, když jsem tam byl na konferenci nebo přednášce a mluvil jsem tam s mladými lidmi a říkal jsem jim, že tenhle svět, který bude žít v klidu a míru já už na vlastní oči asi nevidím, ale když se vám ho podaří opravdu uskutečnit, tak já, ať už budu po své smrti v nebi nebo v pekle, tak kdekoliv budu, budu vás tam odtud pozorovat a budu bedlivě sledovat jestli se vám podařilo tenhle sen naplnit a nebo ne. A stejně tak to platí i pro vás pro mladé Čechy, pamatujte, že vás budu sledovat a budu vás bedlivě sledovat a budu vás vždycky kontrolovat, jak vám to jde.

SECTION 18 – 1:58:56

S: Then another my wish as I mentioned my second commitment the conflict in name of religion should be history, part of history. That's my wish. Then imagine

wish tomorrow, the day after tomorrow I am leaving, then my wish soon reach my own place in Dharamsala then next a few days complete rest.

I: Pak mám ještě dvě další přání vlastně. Jak jsem zde zmiňoval svůj druhý závazek související s harmonií mezi náboženstvími, tak bych si opravdu přál, aby všechny války, které jsou motivované náboženským přesvědčením, byly historií, aby se již nic takového neopakovalo, abychom se s ničím takovým již nemuseli potýkat. Tak to je moje druhé přání. A potom mám ještě jedno přání a sice až pozítří odtud odletím a až docestuji až do Dharamsaly, až domů do Dharamsaly, tak si přeji několik dní absolutního odpočinku.

S: But you know, I am leaving the day after tomorrow so problem, which you have problem, that problem remain with you so you have to handle that.

I:A jak říkám, já odjíždím pozítří, takže svoje problémy, vaše problémy zůstávají s vámi a musíte je řešit sami. Já odlétám. Já si je s sebou neberu.